अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, सिन्धुली

आर्थिक वर्ष २०७५।७६

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

काठमाडौं

Serving the Nation and the People

दूरदृष्टि (Vision)

जनहितकालागि जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुन प्रयत्नशील रहने ।

(We strive to be a credible institution in promoting accountability, transparency and integrity for the benefit of the people)

गन्तव्य (Mission)

सरोकारवालालाई सार्वजनिक कोषको दक्षतापूर्ण उपयोग सम्बन्धमा आश्वस्त पार्न स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide independent and quality audit service to assure our stakeholders that the public funds are efficiently used)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	(Integrity)
स्वतन्त्रता	(Independence)
व्यावसायिकता	(Professionalism)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General

Phone: 4258174
4266034
4255707
A.G. Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

(बागमती र गण्डकी प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय)

पत्र संख्या : २०७६/७७
च.नं : ७७७

मिति : २०७६/०३/२७

श्री हरिहरपुरगढी गाउँपालीका,
सिन्धुली ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

नेपालको संविधानको धारा २४१ बमोजिम त्यस कार्यापालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) बमोजिम यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ। उक्त प्रतिवेदन लेखापरीक्षण एने, २०७५ को दफा २०(३) र दफा २२ बमोजिम कारबाहीको लागि अनुरोध छ।

(बामदेव शर्मा अधिकारी)
नायव महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको भनाई

टंकमणि शर्मा, दंगाल
महालेखापरीक्षक

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीयतहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखापरीक्षण नियमितता, मितव्ययीता, कार्यदक्षता, प्रभावकारीता र औचित्यको आधारमा महालेखा परीक्षकबाट हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक गाउँपालिका र नगरपालिकाको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्थाबमोजिम स्थानीय तहको २०७५।७६ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र निकायसंग सम्बन्धित ऐन, नियम समेतको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरुमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जूमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी र जवाफदेहिता एवं सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ । स्रोत साधनको प्राप्ती र उपयोग सम्बन्धमा प्रचलित कानूनको पालना भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रस्तुत गरी सुशासन प्रबर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात् जारी प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरु मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरी राय सहितको अन्तीम प्रतिवेदनजारी गरिएको छ । प्रतिबेदनमा दिएका सुझावहरुको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहमा रहेको सीमित स्रोत साधनको उपयोग गरी विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा मितब्ययीता, दक्षता र प्रभावकारीता आउने अपेक्षा गरिएको छ । फलस्वरुप स्थानीय तहको कार्यसम्पादनमा जवाफदेहिता र पारदर्शीता प्रर्बद्धन हुने विश्वास लिइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट मूलतः स्थानीय तहमा प्राप्त हुने अनुदान, आन्तरिक आय र राजश्व बाँडफाँडको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आयतर्फ सङ्कलन न्यून रहेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अबण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात् बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, अत्याधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, वितरणमूखी खर्चको बाहुल्यता रहेको जस्ता प्रबृति देखिएका छन । विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथामिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरु समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, तोकिएबमोजिम जनसहभागिता नजुटेको, दीगो विकासका लक्ष्य अनुरुप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालीन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन् । स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ आवश्यक शीपयुक्त जनशक्तिको कमी रहेको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको अभिलेख नराखेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहेको छ । साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपर्दो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ । गत विगतमा लेखापरीक्षणबाट औँल्याएका व्यहोराहरु सुधार तथा बेरुजू उपर अपेक्षित रुपमा आवश्यक कारबाही भए गरेको समेत देखिएन ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बावजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गर्ने प्रयास गरिएको थियो । लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरुसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधार हुने, भौतिक पूर्वाधार र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरु सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु। आगामी दिनमा समेत यस्तै सहयोगको अपेक्षा गर्दछु ।

२०७७ आषाढ २७ गते

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
Phone: 4258174
4266034
4255707
A.G. Fax : 977-1-4268309
Fax : 977-1-4262798
Post Box : 13328
बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

वागमती तथा गण्डकी प्रदेश लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय

पत्र संख्या: २०७६।०७७ मिति : २०७६।०३।२५
च.नं : ९२७
श्री प्रमुखज्यू,
हरिहरपुरगढी गाउँपालिका,
सिन्धुली ।

विषयः लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

कैफियत सहितको राय

हामीले हरिहरपुरगढी गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को वित्तिय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित आयव्यय विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरुको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक, पेश भएको २०७६ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७५।७६ को वित्तिय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुन बमोजिम सारभूत रूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको रायव्यक्त गर्ने आधार

१. गाउँपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्बजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा प्रयोग गरी वित्तिय विवरण तयार गरेको छैन ।

२. लेखापरीक्षणबाट रु.१ करोड ६१ लाख २३ हजार बेरुजू देखिएको छ । सो मध्ये असुल गर्नुपर्ने रु.२५ लाख १० हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.३२ लाख ७८ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु ८४ लाख ९ हजार र पेश्की रु. १९ लाख २६ हजार रहेको छ ।

३. लेखापरीक्षणमा देखिएका व्यहोराहरुका सम्बन्धमा मिति २०७६।११।२४ मा जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रिया सहितका प्रमाण कागजातका आधारमा फछ्र्यौट भएका दफाहरु हटाई कायम भएका व्यहोराको अन्तिम प्रतिवेदन पाना छब्बिस (२६) यसैसाथ संलग्न छ ।

४. आम्दानी तथा खर्चको स्रेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले गाउँपालिकाको पेश्की बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड,मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं । त्यसका लागि स्वीकृत आचार संहिता अनुसार हामीले काम गरेका छौं । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरु हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखा उत्तरदायी अधिकारीको जिम्मेवारी : आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तिका कारण वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ । गाउँ कार्यकारिणी, गाउँपालिका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत गाउँपालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृयाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन् ।

वित्तीयविवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी : वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्यगल्ति समेतका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित रहेको होस् भनि उचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा उचित आश्वस्तताले सामान्यस्तरको आश्वस्तता सम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानून बमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ति पत्ता लगाउने सक्ने निश्चितता भने हुदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विषेश वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तिलाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(बामदेव शर्मा अधिकारी)
नायव महालेखापरीक्षक

हरिहरपुरगढी गाउँपालिका
लेखापरीक्षण प्रतिवेदन
२०७५/७६

परिचय – स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस गाउँपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु गाउँपालिकाको उद्देश्य रहेको छ । वागमती प्रदेशमा अवस्थित यस गाउँपालिका अर्न्तगत ८ वडा, ३४३.९ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा २७,७२७ जनसंख्या रहेको छ ।

स्थानीय सञ्चितकोष – आर्थिक वर्ष २०७५/७६ स्थानीय सञ्चित कोष आय-व्यय हिसाबको संक्षिप्त अवस्था निम्न बमोजिम रहेको छ :–

सि.नं	आय तर्फ	रकम रू	सि.नं	व्यय तर्फ	रकम रू
१	**गत वर्षको मौज्दात**	**६७१३९२४७.११**	१	**खर्च**	**४०३१०३७२१.१४**
१.१	संचित कोष	६५१४४२४७.११	१.१	संघिय समानीकरण पुँजीगत	८६७०९८३३.५०
१.२	धरौटी	७००००.००	१.२	संघिय सशर्त चालु	९८८०३५७०.६८
१.३	विपद व्यवस्थापन कोष	१९२५०००.००	१.३	संघिय सशर्त पुँजीगत	२६२१९५०.००
२	**आन्तरिक आय**	**१९९११०६२.२४**	१.४	प्रदेश समानीकरण पुँजीगत	७९५४१७०.००
२.१	बहाल विटौरी कर	२९४८४८२.५०	१.५	प्रदेश सर्शत चालु	१३२८६६५.००
२.२	सेवा शुल्क दस्तुर	१६१३९७३.२१	१.६	प्रदेश सर्शत पुँजीगत	१२९७५७६१.००
२.३	बहाल कर	२५५९५.५७	१.७	प्रदेश समपुरक पुँजीगत	४९४१९९९.००
२.४	सम्पत्ति कर	७२२०८.५४	१.८	साना सिंचाई	९८७३५९८.४२
२.५	भुमी/मालपोत कर	७७३२५२.४५	१.९	सामाजिक सुरक्षा	२६८१३६००.००
२.६	मालपोत कार्यालयबाट प्राप्त	२१०५२८६.००	१.१०	राजस्व बाँडफाँड चालु	१५८१६९२.००
२.७	जिल्ला समन्वय समितिबाट प्राप्त	८९४६०२.७०	१.११	राजस्व बाँडफाँड पुँजीगत	७१३३२०३१.०२
२.८	अन्य आम्दानी	११४७७६६१.२७	१.१२	राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम	१३८८५०८७.००
३	**अनुदान रकम**	**४१३०७३८१२.६०**	१.१३	स्थानीय पूर्वाधार साझेदारी	८९५०७६८.००
३.१	संघिय समानीकरण अनुदान	९६६००००.००	१.१४	क्षमता विकास कार्यक्रम	३०५०००.००
३.२	संघिय शसर्त अनुदान	१३१०८००००.००	१.१५	द्वन्द्व प्रभावित अनुदान	१००००.००
३.३	प्रदेश समानीकरण अनुदान	७९६४०००.००	१.१६	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	२७१३८२७.००
३.४	प्रदेश शसर्त अनुदान	२४४९०००.००	१.१७	आन्तरिक स्रोत चालु	३३५०५४१०.४२
३.५	प्रदेश समपुरक कोष	५०००००.००	१.१८	आन्तरिक स्रोत पुँजीगत	१४५४९०५४
३.६	साना सिचाई	४४४१३३०.००	१.१९	झोलुङ्गे पुल	५८२४८६
३.७	कारितास नेपाल	१५००००.००	१.२०	अन्य खर्च	४२०८१.००
३.८	सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	२७३००००.००	१.२१	संचित विदा	७५५०७१.३०
३.९	राजश्व बाँडफांड संघ	६९६१७११९.६०	१.२२	औषधी उपचार	१२११६०८.८०
३.१०	राष्ट्रपति चुरे संरक्षण	१४२५००००.००	१.२३	धरौटी फिर्ता	१२०२३०२.००
३.११	स्थानीय पुर्वाधार साझेदारी विकास	११३००००००.००	१.२४	विपद् व्यवस्थापन कोष	४५४१५५.००
३.१२	प्रदेश राजस्व बाँडफाँड	१७२१८०५०.००	**२**	**कोलेनिका फिर्ता**	**३८२४७२३०.९**
३.१३	क्षमता विकास कार्यक्रम	३०५०००.००	२.१	संघिय सशर्त अनुदान	२५२११४२०.१७
३.१४	द्वन्द्व प्रभावित प्र.स. अनुदान	६२०००.०	२.२	सामाजिक सुरक्षा	५३२००
३.१५	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	२७१३८२७.०	२.३	प्रदेश सशर्त र समपूरम अनुदान	१०२४३५७५
३.१६	झोलुङ्गे पुल	५८२४८६.०	२.४	साना सिंचाई	२४८९०.७३
४	**संचित विदा**	**७५५०७१.३०**	२.५	राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम	३६४९१३
५	**औषधी उपचार**	**१२११६०८.८०**	२.६	स्थानीय पूवाधार साझेदारी	२३४९२३२
६	**धरौटी प्राप्त**	**१८७९८९५.५०**	**३**	**मौज्दात**	**६२९९९०२४.७१**
७	**अन्य कोष आम्दानी**	**३७९२७९.२०**	३.१	संचित कोष खाता	६०४०१३०७.०१
७.१	कर्मचारी कल्याण कोष	३७९२७९.२०	३.२	धरौटी	७४७५९३.५
			३.३	विपद् व्यवस्थापन कोष	१४७०८४५
			३.४	कर्मचारी कल्याण कोष	३७९२७९.२
	जम्मा	**५०४३४९९७६.७५**		**जम्मा**	**५०४३४९९७६.७५**

दफा नं.	व्यहोरा	बेरुजू रकम रु.
१.	**वित्तीय विवरण :** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७२ मा गाउँपालिकाले प्रत्येक वर्ष श्रावण १ गते देखि आगामि वर्षको असार मसान्तसम्मको अवधिलाई आर्थिक वर्ष कायम गरी आय र व्ययको हिसाव राख्नुपर्दछ । साथै नगरपालिकाले सोही ऐनको दफा ६९ मा तोकीय अनुसार आफ्नो आर्थिक कार्य प्रणालीको व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ । गाउँपालिकाको आर्थिक विवरणको विश्लेषण गर्दा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन् : ● स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम गाउँपालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व वाँडफाँडवाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र वजेट सीमा निर्धारण गर्न स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६७ मा ४ सदस्यीय समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, सन्तुलित वितरण, वजेट सीमा निर्धारण, वजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, वजेट तर्जुमा मार्गदर्शन गर्नुपर्ने र कार्यपालीकामा पेश गर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा कार्यक्रमको प्राथमिकरण गरेको देखिएन । ● स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२ (२) मा नगरपालिकाले नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शिर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । त्यस्तै नियम ७६(२) मा पालिकाले कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिसमा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले महालेखापरीक्षकबाट मिति २०७६।२।१९ मा स्वकृति भए वमोजिमको नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NEPSAS) ढाँचामा प्रतिवेदन तथा लेखाङ्कन गरेको पाईएन । नियमानुसारको ढाँचामा लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ । ● गाउँपालिकाले आ.व.२०७५।०७६को आर्थिक विवरण र खर्चको फाँटवारीमा खर्च शीर्षकगत बजेट बर्गीकरण गरेको देखिएन । खर्च शिर्षकगत बजेट वर्गीकरण नगर्दा कुन खर्च शिर्षकमा कति रकम खर्च भयो भन्ने एकिन गर्न सकिएन गाउँपालिकाले तोकिएको ढाँचामा आर्थिक विवरणहरु तयार पार्ने र खर्च शिर्षकगत बजेट बर्गीकरण गरी खर्च लेखांकन गर्नुपर्दछ ।	
२.	**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली:** यस सम्बन्धमा देहायका व्यहोराहरु देखिएका छन् :–	
२.१.	**आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कार्यालयवाट सम्पादन गरिने कार्य मितव्ययीता, प्रभावकारीता, नियमितता र दक्षतापूर्ण ढंगवाट सम्पादन गर्न र वित्तिय प्रतिवेदन प्रणालीलाई विश्वसनिय वनाउन तथा प्रचलित कानून बमोजिम कार्य सम्पादन गर्न आ-आफ्नो कामको प्रकृति अनुरुपको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले आन्तरिक नियन्त्रण सम्वन्धी निर्देशिका तयार गरेको छैन । आन्तरिक नियन्त्रणका सम्बन्धमा देहायको अवस्था देखिएको छ । अतः यी विषयहरु समेट्ने गरी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सम्वन्धी निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने देखिन्छ । क) जेष्ठ नागरिक, दीर्घ सेवा सम्मान र सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको वितरण बैंकिग प्रणाली मार्फत् नभएको, ख) राजश्व तथा वक्यौता असुली सन्तोषजनक नरहेको, ग) जिन्सी खाताहरु एकीकृत रुपमा नराखेको तथा जिन्सी सामानको आवश्यकतानुसार मर्मत तथा लिलाम बिक्री नभएको, घ) आर्थिक कार्यविधि नियमावली,२०६४ को नियम ६८(१) अनुसार व्यक्तिगत धरौटी खाता अद्यावधिक नराखेको, ङ) आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६ (८) अनुसार खर्च भएको सबै रसिद र बिल भरपाईहरुमा प्रमाणित गर्न नभएको, च) कार्यालय तथा उपभोक्ता समिति मार्फत् भुक्तानी भएको मू.अ.करको जानकारी सम्बन्धित आन्तरीक राजश्व कार्यालयलाई दिने गरेको नपाइएको, छ) सवारी साधन, मेशीनरी सञ्चालनको लगबुक, इन्धन खर्च अभिलेख तथा मर्मतको अद्यावधिक अभिलेख नराखेको,	

ज) उपभोक्ता समितिहरु नगरपालिकामा सूचीकृत नभएको अवस्था रहेको,
झ) कार्यालयले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता नराखेको तथा संचालित कार्यक्रम, योजना संचालन तथा सेवा प्रवाह समेतको समग्र वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गरेको नपाइएको ।
उपर्युक्तानुसारका पक्षहरुमा सुधार गरी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सुदृढ गर्नुपर्दछ ।

२.२. **आन्तरिक लेखापरीक्षण :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२), (३) र दफा ७८ अनुसार कार्यालयले आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने र आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट औंल्याइएका कैफियत अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु अगावै नियमित गराउनु पर्ने भए नियमित गराई वा प्रमाण पेश गर्नुपर्ने, प्रमाण पेश गरी वा असुल उपर गर्नु पर्ने असुल उपर गरी बेरुजु लगत कट्टा गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को आन्तरिक लेखापरीक्षण गराएको पाइएन । अतः नियमानुसार आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई वित्तीय व्यवस्थापन प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

२.३. **कार्य विवरण**- निजामति सेवा नियमावली, २०५० को नियम ९ (१) को खण्ड घ र ङ मा निजामती पदहरुको अनुसूची ४ बमोजिमको कार्य विवरण तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले कर्मचारीहरुको कार्य विवरण तयार गरी लागु गरेको देखिएन । अतः कार्य विवरण तयार तथा कार्यान्वयन गरी कर्मचारीहरुलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ ।

३. **विद्युतीय लेखा :** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा ७६ मा कारोवारको लेखा राख्नुपर्ने तथा गाउँ/नगरपालिका कार्यालयहरुले महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले निःशुल्क रुपमा उपलब्ध गराउने Sub National Treasury Regulatory Application (SUTRA) को प्रणाली प्रयोग गरी लेखा राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले SUTRA प्रणाली प्रयोग गरी लेखा राखेको छ । यो प्रणालीलाई समय सापेक्ष सुधार तथा Upgarde गरी पूर्ण कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्दछ ।

४. आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६ को उपनियम ८ वमोजिम खर्च भएको विल, रसिद, विल भरपाईमा सिलसिलेवार नम्वर राखी "भुक्तानी भएको" भन्ने छाप लगाई प्रमाणित गर्नु पर्ने र सोही नियमको उपनियम ५ मा तालिम, सेमिनार, गोष्ठी संचालन गर्दा कार्यक्रम लागत अनुमान तयार गरी स्वीकृत गराउनु पर्ने र कार्यक्रम समाप्त भए पछि खर्च विवरण सहित प्रतिवदेन तयार गर्नु पर्ने व्यवस्था भए अनुसार गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

५. **संगठन तथा जनशक्ति व्यवस्थापन –** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ बमोजिम कर्मचारी समायोजन तथा पदपूर्ति र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकामा विभिन्न पदका ६८ दरबन्दी स्वीकृत रहे तापनि लेखापरीक्षण अवधि सम्म ४३ दरबन्दीमा पदपूर्ति भई २५ दरबन्दी रिक्त रहेको देखिन्छ । दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति नहुँदा गाउँपालिकाबाट प्रभावकारी तथा सहज ढंगबाट सेवा प्रवाह हुन सक्ने अवस्था देखिँदैन । रिक्त दरबन्दीमा पदपूर्ति गरी सेवा प्रवाहलाई सहज बनाउने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्दछ ।

६. **वार्षिक प्रगति स्थिति –** कार्यालयबाट प्राप्त विवरण अनुसार यस आर्थिक वर्षको वार्षिक प्रगति स्थिति देहाय अनुसार रहेको पाइयो :–

कार्यक्रम/योजना	यो वर्षको कुल कार्यक्रम संख्या	वार्षिक प्रगति			
		शून्य प्रगति कार्यक्रम संख्या	२५% सम्म प्रगति भएका कार्यक्रम	५०% सम्म प्रगति भएका कार्यक्रम	७५% सम्म प्रगति भएका कार्यक्रम संख्या
मुल कार्यक्रम संख्या	७	३	३		२६
सहायक कार्यक्रम संख्या	५९३	११८	९६	१५४	२२५

वार्षिक कार्यक्रम तथा लक्ष्य अनुसार प्रगति हासिल गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

७. **क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थितिः** गाउँसभाबाट पारित क्षेत्रगत कार्यक्रम र बजेट खर्च स्थिति देहाय बमोजिम रहेको पाइयो :–

क्र.सं	क्षेत्र	बजेट	खर्च	खर्च प्रतिशत (जम्मा खर्चको तुलनामा)
१	आर्थिक विकास	२४४५४०००	२०९३२९६३.००	५.२९
२	सामजिक विकास	१७०८७९०००.००	१४९१४४१८४.६८	३७.६६
३	पूर्वाधार विकास	१७२२६८०००.००	१४४६१६८९०.९१	३६.५१
४	वातावरण ताथा विपद व्यवस्थापन	२९०५५०००.००	२६७४९३०६.००	६.७५

५	संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह	१६३५५०००.००	१४१२५३४५.४७	३.५६
६	वितीय व्यवस्थापन र सुशमसन	५२५००००.००	५२४८२४२.५६	१.३३
७	कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	७९७१००००.००	३५२३२३१६.४२	८.९०
	जम्मा	४९७९७१०००.००	३९६०४९२४९.०४	१००.००

८. **पूर्वाधार तर्फको क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थितिः गाउँसभाबाट पारित वित्तीय समानीकरण अनुदान पूर्वाधार तर्फको क्षेत्रगत कार्यक्रम र बजेट व्यवस्थापनको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छः**

क्र.स	क्षेत्र	बजेट	खर्च	खर्च % कूल पूर्वाधार बजेट खर्चको तुलनामा
१	लघु तथा साना जल विद्युत (वैकल्पिक उर्जा समेत)	१८४००००.००	१२५४८०९०.००	८.६८
२	उर्जा	२२६३०००.००	८४५००.००	०.०६
३	भवन तथा सहरी विकास	२४०५००००.००	२०७०२२१०.००	१४.३२
४	सिचाइ	१७४९३०००.००	१६३८६७११.४२	११.३३
५	सडक तथा पुल, झोलुङ्गे पुल समेत	९९४६४०००.००	८७१२४६२४.४९	६०.२५
६	खानु पानी पूर्वाधार कार्यक्रम	६०९८०००.००	३८४२०६९.००	२.६६
७	अन्य	४५००००.००	३९२८६८६.००	२.७०
	जम्मा	**१७२२६८०००.००	**१४४६१६८९०.९१**	**१००**

९. **चौमासिक खर्चको स्थिति :** कार्यालयबाट प्राप्त विवरण अनुसार चौमासिकगत खर्चको स्थिति देहाय अनुसार रहेको पाइयो :–

सि.नं	ब.उ.शि.नं	कुल खर्च	कुल खर्च			आषाढ महिनाको मात्र खर्च
			प्रथम चौमासिक	दोसरो चौमासिक	तेस्रो चौमासिक	
१	गाउँपलिका राष्ट्रपति चुरे समेत	९९५७४८०१.०२	२३८९८३१.००	२२९३०००३.५३	७४२५४९६६.४९	३३३८८४०१.००
२	साना सिचाइ कार्यक्रम	९८७३५९८.४२		१५२८१५१.६२	८३४५४४६.८०	
३	स्थानीय पूर्वाधरा साझेदारी विकास कार्यक्रम	८९५०७६८.००			८९५०७६८.००	४५१४०४६.००
४	प्रादेशिक ;रकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम सशर्त	१९९५०१५.००			१९९५०१५.००	१९९५०१५.००
५	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम	९१३२६९०५.५०	२५२०२२४.५०	३२४५०३२०.००	५६३५६३६१.००	२०२७७६८५.००
६	प्रादेशिक सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम	२३८७६९१५.००	०.००	६१९३२४४.००	१७६८३६७१.००	७५४०६७४.००
	जम्मा	२३५५९८००२.९४	४९१००५५.५०	६३१०१७१९.१५	१६७५८६२२८.२९	६७७१५८२१.००
	प्रतिशत		**२.०९**	**२६.७८**	**७१.१३**	**२८.७४**

उपर्युक्त तालिका अनुसार दुई तिहाइभन्दा बढी खर्च अन्तिम चौमासिकमा र करिब एक तिहाइ खर्च आषाढमा मात्र भएको देखियो । यसरी आर्थिक वर्षको अन्ततिर मात्र अधिक मात्रामा विकास, निर्माण तथा अन्य कार्यक्रम खर्च गर्दा प्रभावकारी अनुगमन तथा मूल्यांकनमा कठिनाइ हुने, सञ्चालित कार्यक्रम तथा निर्माण कार्यको गुणस्तर तथा दीगोपनामा समेत नकारात्मक असर पर्ने स्थिति रहने हुनाले स्वीकृत बजेट/कार्यक्रम अनुसार सबै चौमासिकमा सन्तुलित रुपमा निर्माण तथा अन्य कार्यक्रम सञ्चालन हुनुपर्दछ ।

आन्तरिक स्रोतको पहिचान तथा आय व्यवस्थापनको अवस्था

१०. **स्थानीय तथ्यांक, अभिलेख तथा स्रोत नक्सांकनः** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ वमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक श्रोत अर्न्तगत खानी, जंगल तथा अन्य श्रोत, पूर्वाधार अर्न्तगत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्सांकन वा पालिकाको प्रोफाईल तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले स्थानीय तथ्यांक सम्वन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन वा प्रोफाइल तयार गरेको देखिएन । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप संचालनमा तथ्यांकले महत्वपुर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा भुमिका अगाडि बढाउन आवश्यक छ

। तथ्यांक बेगर प्राथमिकतामा राखिएका योजना, बजेट, प्रक्रिया र कार्यावन्यनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यस तर्फ अभिलेख व्यवस्थापन गर्न जरुरी छ ।

११. **नदीजन्य दहत्तर बहत्तर बिक्री :** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६२ (क) वमोजिम गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र वातावरणीय प्रभाव मूल्याँकन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षणबाट तोकिएको परिमाणमा स्लेट, ढुँगा, गिट्टी, बालुवा एवम् माटोजन्य वस्तुको बिक्रि गर्नसक्ने व्यबस्था छ ।

नगरपालिकाले यस बमोजिम आ.व. २०७५।७६ र २०७६।७७ को लागि उत्खनन् पूर्व प्रारम्भिक वातावरणिय मूल्याँकन तथा परिक्षण, IEE गरी प्रतिवेदन लिएका देहायका नदी तथा खोलाहरुमा वर्षमा ९ महिना (असार, साउन र भदौमा उत्खनन नगरिने शर्तमा) विक्री गर्नसक्ने परिमाण निम्नानुसार रहेको देखिन्छ :

सि.नं.	खोला/नदी	प्रतिदिन उत्खनन गर्न सकिने परिमाण (घन फिट)
१.	वागमती नदी	२३३०६५.८०
२.	सोकन खोला	११३००१.६०
३.	धनमाना खोला	१२७१२६.८०
४.	मरिण खोला	८१५७३०.३०
५.	क्यान खोला	३२२०५४.५६
६.	कौवा खोला	३१७८१.७०
७.	पथ्राही खोला	२८२५०४.००
८.	कोखाजोर खोला	४२३३६०.००

१२. अध्ययन गरिएका उल्लिखित नदी र खोला मध्ये ७ वटा खोलाको आसपासका ढुंगा, गिट्टी, बालुवा चिप्स बिक्रिको लागि ठेक्का प्रकृया गरेकोमा यस प्रकार रहेको पाइयो :–

सि.नं.	खोला/नदी	उत्खनन गर्न सकिने परिमाण	प्रति घ.फि. रु. ९ ले न्यूनतम ठेक्का मूल्य रु.	ठेक अंक	व्यहोरा
१.	वागमती नदी	२३३०६५.८०	१०,४८,७९६।००	१०,५०,०००।-	तेस्रो पटकको सुचनामा ठेक्का लागेको
२.	सोकन खोला	११३००१.६०	५,०८,५०७।००	००	सुचना गरेपनि ठेक्का नलागेको
३.	धनमाना खोला	१२७१२६.८०	५,७२,०७०।००	००	,,
४.	मरिण खोला	८१५७३०.३०	३६,७०,७८६।००	३६,८०,०००।-	दोस्रो पटकको सुचनामा ठेक्का लागेको
५.	क्यान खोला	३२२०५४.५६	१४,४९,२४५।००	००	सुचना गरेपनि ठेक्का नलागेको
६.	कौवा खोला	३१७८१.७०	२,८६,०३५।००	३,००,०००।-	पहिलो पटकको सुचनामा ठेक्का लागेको
७.	पथ्राही खोला	२८२५०४.००	१२,७१,२६८।००	००	सुचना गरेपनि ठेक्का नलागेको
८.	कोखाजोर खोला	४२३३६०.००		००	सम्भाव्य नभएकाले ठेक्का नगरेको

उपरोक्तानुसार ४ खोलाको आ.व. २०७५।७६ मा सूचना प्रकाशन गरे तापनि कुनै ठेक्का हुन सकेको देखिएन । साथै उक्त क्षेत्रबाट गाउँपालिका आफैले कर संकलन गरेको समेत पाइएन ।

१३. **अतिरिक्त उत्खनन् :** वागमती र मरिण खोलामा आ.व. २०७५।७६ र २०७६।७७ को लागि उत्खनन पूर्व प्रारम्भिक वातावरणिय मूल्याँकन तथा परीक्षण (IEE) गरी प्राप्त प्रतिवेदन अनुसार उक्त नदी तथा खोलाहरुमा वर्षमा ९ महिना (असार, साउन र भदौमा उत्खनन नगरिने शर्तमा) विक्रि गर्नसक्ने परिमाण १०४८७९६।१० घन फिट बराबरको ठेक्का सम्झौता ई सोहि परिमाण संकलन तथा बिक्री गरि आय गरेको छ । यसै आ.व. मा धरान-चतरा-गाईघाट-कठारी-सिन्धुली हेटौडा सडक आयोजनाको सिन्धुली जिल्लाको हरिहरपुरगढी गा.पा. क्षेत्र खण्ड भित्र सञ्चालन भएको ठेक्का प्याकेजमा निर्माण भई रहेका सडक तथा पुलमा प्रयोग हुने ढुँगा, गिट्टी, मिक्स ग्राभेल संकलन बिक्री गरे वापत निर्माण व्यवसायी कालिका-स्वच्छन्द-रान्केन जेभिबाट यसबर्ष रु. ७,४५,४७०।०० आम्दानी गरेको छ ।

यसरी गाउँपालीकाले IEE प्रतिवेदनले सिफारिश गरेको नीतिगत मापदण्ड भन्दा बढी परिमाणमा नदीजन्य ढुंगा, गिट्टी, बालुवा उत्खनन गरेको पाईयो । यस किसिमको कार्यमा नियन्त्रण गरिनुपर्दछ ।

१४.	**नदीजन्य सामाग्रीको सडकमार्ग आयोजनामा प्रयोग शुल्क :** धरान-चतरा-गाईघाट-कटारी-सिन्धुली हेटौँडा सडक आयोजना (मदन भण्डारी लोकमार्ग) को सिन्धुली जिल्लाको हरिहरपुरगढी गा.पा. क्षेत्र खण्ड भित्र सञ्चालन भएको र उक्त खण्डमा कार्यरत निर्माण व्यवसायी कालिका-स्वच्छन्द-रान्केन जे.भी.बाट रु. ७,४५,४७०।०० आयोजनामा प्रयोग हुने ढुँगा, गिट्टी, मिक्स ग्राभेल संकलन गरे वापत संकलन तथा बिक्री वापत प्राप्त भएको छ । पुल निर्माणको लागि ठेक्का लिएको निर्माण व्यावसायी अनक कन्सट्रक्सनबाट कुनै आय प्राप्त गरेको देखिएन ।	
१५.	निर्माण व्यवसायी कालिका-स्वच्छन्द-रान्केन जे.भी.बाट दहत्तर बहत्तर संकलन वापत रु. ७,४५,४७०।०० प्राप्त गरेकोमा उक्त निर्माण कंपनीले आफ्नो क्षेत्रबाट के कति परिमाणमा ढुँगा, गिट्टी, मिक्स ग्राभेल संकलन गरे सो को कुनै अभिलेख तथा जानकारी कार्यालयले राखेको छैन । साथै मदन भण्डारी लोकमार्ग आयोजना कार्यालयसंग यस विषयमा जानकारी लिने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको उत्खननमा अनुगमन, नियन्त्रणका प्रयास गरेको पाईएन । यसबाट नदिजन्य उत्खननबाट भएको आय यथार्थपरक देखिएन । यसरी गाउँपालिकालाई प्राप्त हुनुपर्ने यस शिर्षकको आम्दानी चुहावट भैरहेको सम्बन्धमा गाउँपालिकाले आवश्यक पहल गरी असुलउपर हुनुपर्दछ ।	
१६.	**मू.अ.कर दाखिला:** उपरोक्त बमोजिम निर्माण व्याबसायीले ठेक्का आयोजनामा प्रयोग गरेको गिट्टी, मिक्स ग्राभेल दहत्तर बहत्तर संकलन तथा बिक्री शुल्क असुलीमा मुल्यअभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा ५ (३) अनुसुची १ बमोजिम मुल्य अभिवृद्धि कर समेत लिई संघीय संचितकोषमा दाखिला गर्नुपर्नेमा उक्त निर्माण व्यवसायीबाट दहत्तर बहत्तर संकलन वापत प्राप्त रु. ७,४५,४७०।०० मा मुल्य अभिवृद्धि कर वापतको रकम लिएको नपाइएकोल सो रकमको १३ प्रतिशतले हुने रकम असुल गरी संघीय सञ्चितकोषमा दाखिला गर्नुपर्ने देखिएको रु.	९६,९११/-
१७.	**प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन कार्यान्वयन :** कार्यालयले ढुंगा, गिट्टी र बालुवा आदि खनिज जन्य पदार्थ उत्खनन्का लागी प्रारम्भिक वातावरण अध्ययन गरी सोही अनुसार उत्खनन् एंव ठेक्का बन्दोवस्त गरिनु पर्दछ । कार्यालयले नगरपालिका क्षेत्रमा पर्ने देहायका नदीबाट खनिज तथा नदीजन्य पदार्थको ठेक्का बन्दोवस्त गर्न वातावरणीय अध्ययन (IEE) गराएको छ । तर प्रतिवेदनमा उल्लेख भए भन्दा बढी हुने गरी दैनिक तथा बार्षिक उत्खननु गर्ने कार्य नियन्त्रणका लागी कुन कुन स्थानबाट के कति परिमाणमा नदिजन्य पदार्थ उत्खनन् गरियो भन्ने परिमाण र मिति देखिने अभिलेख राख्ने गरेको देखिएन । यसबाट वातावरण अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लिखित परिमाणमा उत्खनन् गर्ने कार्य नियन्त्रण हुन सक्दैन । अत : प्रतिवेदनमा उल्लेखित अनुमानित परिमाणमा कति निकालियो र कति निकाल्न बाँकी छ भन्ने अभिलेख अधावधिक गरी प्रतिवेदन कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाइनु पर्दछ ।	
१८.	**भूमिकर (मालपोत) :** यस सम्बन्धमा निम्न व्यहोरा देखिएका छन् :-	
१८.१.	स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५६ मा गाउँ/नगरपालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्रको जग्गामा त्यस्तो जग्गा उपयोगका आधारमा भूमीकर (मालपोत) लगाउन सक्ने उल्लेख छ । कार्यालयले यो वर्ष मालपोत कार्यालय सिन्धुलीबाट यसक्षेत्रको संकलित राजश्वको ६० प्रतिशतले हुने रु. ९,१४,९७६।०० प्राप्त गरेको छ । साथै गाउँपालिकाका ८ वडाहरुमा वडा कार्यालयहरु मार्फत् भूमि कर (मालपोत) रु ७ लाख ७३ हजार २५२ (लक्ष्य ८ लाख) तथा एकिकृत सम्पत्तीकर रु. ७२ हजार २०८ (लक्ष्य ५ लाख) समेत आय रु. ८ लाख ४५ हजार ४६० संकलन गरेको आय विवरण पेश गरेको छ । उक्त आयको वडागत अभिलेख राखेको देखिएन । अत: अभिलेख व्यवस्थित बनाई भूमिकर (मालपोत) असूलीमा वृद्धि ल्याउनुपर्दछ ।	
१८.२.	गाउँपालिकाको संरचना बन्दा साविकका एउटा गा.वि.स. २ वटा वडामा विभाजन गरिएको छ । साविक गा.वि.स. केन्द्र बाहेकका चार वडाहरु वडा नं.३, ५, ६ र ८ मा साविक गा. वि.स. का मालपोत अभिलेखहरु (ढड्डा) उपलब्ध भएका छैनन् । गाउँपालिकाले सबै वडाहरुको व्यवस्थित र अद्यावधिक अभिलेख राख्नुपर्दछ ।	
१९.	**व्यवसाय कर:** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ५८ मा गाउँपालिकाले आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न व्यवसाय गर्ने व्यक्तिबाट व्यवसाय कर उठाउनूपर्ने व्यवस्था रहेको छ । यस वर्ष कार्यालयले व्यवसाय दर्ता तथा नवीकरण शुल्क वापत कर संकलन गरेको नदेखिएको तथा व्यावसायीहरुको अभिलेख राखेको देखिएन । आफ्नो क्षेत्र भित्र सञ्चालनमा रहेका सम्पूर्ण व्यवसायीको अभिलेख राखी करको दायराभित्र ल्याउनु पर्दछ ।	

२०.	**सवारी कर:** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ मा स्थानीय तहले आफ्नो क्षेत्र भित्रका सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी दर्ता तथा वार्षिक सवारी कर र आफ्नो क्षेत्रमा आउने सबै प्रकारको सवारीमा तोकिए बमोजिम सवारी कर उठाउने उल्लेख छ । यस वर्ष कार्यालयले सवारी कर आम्दानी गरेको पाईएन । सम्वन्धित निकायसँगको समन्वयमा सवारी साधनको अभिलेख राखि कर असूलीलाई प्रभावकारी बनाउन ध्यान दिनु जरुरी छ ।	
२१.	**मनोरञ्जन कर:** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६४ बमोजिम सिनेमा, भिडियो हल, सांस्कृतिक प्रदर्शन हल, संगीत, थियटर मनोरञ्जन प्रदर्शन स्थल, ऐतिहासिक स्थलको प्रवेश शूल्कमा कर लिनूपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष २०७५।७६ मा कार्यालयले यस शीर्षकमा कर संकलन गरेको छैन । कार्यालयले क्षेत्रभित्रवाट उठ्नु पर्ने मनोरञ्जन करको अभिलेख तयार गरेको देखिएन । अत: मनोरन्जन करको लगत तयार गरी मनोरन्जन कर असुल गर्नुपर्दछ ।	
२२.	**नगदी आम्दानी तथा मालपोतबाट आन्तरिक आय –** गाउँपालिकाले यो बर्ष नगदी रसिद तथा साविक गाविसहरुमा मालपोत रसिद ठेली बाट एकिकृत सम्पत्तिकर विभिन्न शिर्षकमा आम्दानी गरेको छ । उक्त आम्दानी कारोबार गर्दा देहाय अनुसार गरेको पाइयो :	
२२.१.	**रसिद ठेलीको प्रयोग** – गाउँपालिकाले आम्दानी गर्दा प्रयोग गरिने नगदी रसिद ठेली के कति छपाईबाट प्राप्त भएको मध्ये के कति प्रयोग भई मौज्दात कति रहेको छ, सो स्पष्ट देखिने गरी नगदी रसिद नियन्त्रण खाता राखेको छैन । भएका नगदी रसिद ठेली के कसरी कुन मितिमा प्राप्त भएको हो सो स्पष्ट छैन । तसर्थ नगदी रसिद ठेली आम्दानी खर्च र बाँकि स्पष्ट देखिने गरी तयार गर्ने कार्यमा गाउँपालिकाको ध्यान जानु पर्दछ ।	
२२.२.	**रसिद नम्वरको सिलसिलेवार नमिलेको –** आर्थिक वर्ष समाप्त भएर नयाँ शुरु भएपछि रसिद नम्बरको नयाँ सि.नं. बाट प्रयोग गर्नुपर्नेमा अघिल्लो वर्षको नम्बरलाई निरन्तर गरि प्रयोग गरेको पाईयो । यसबाट रसिदबाट हुने आम्दानी हिनामिना हुनसक्ने अवस्था भएकोले यस किसिमको प्रचलनमा सुधार हुनुपर्दछ ।	
२२.३.	**हेभी ईक्वीपमेन्ट सञ्चालन आय व्यय विवरण –** नगरपालिकाले खरिद गरी सञ्चालनमा रहेका जेसिभि ब्याक हो लोडरको सञ्चालन भएको मेशिन घण्टा, ईन्धन खर्च खुल्ने लगसिट तथा आम्दानीको अभिलेख राख्ने गरेको पाईएन । यसबाट यी साधनहरुको सञ्चालन आय तथा व्यय अवस्था यकिन हुन सकिएन । व्यहोराहरु खुल्ने गरी अद्यावधिक अभिलेख राखी आम्दानी जनाउनुपर्छ ।	
	<u>संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (पूँजीगत तर्फ)</u>	
२३.	**ज्याला तथा निर्माण सामग्रीको दररेट –** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १४८ मा प्रत्येक जिल्लामा पुरै जिल्लाभरि वा जिल्लाको कुनै भागमा छुट्टै लागू हुने गरी निर्माण सामग्री र ढुवानीको दररेट, मेशिन तथा उपकरणको भाडा र कामदारको ज्याला निश्चित गर्न प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा एक समिति रहने, यस्तो दररेट निर्धारण गर्दा प्रचलित बजार दरलाई आधार लिनुपर्ने, हरेक वर्षको श्रावण महिनाभित्र त्यस्तो दररेट निर्धारण गरिसक्नुपर्ने र यसरी निर्धारित दररेटको सूचना प्रमुख जिल्ला अधिकारीले जिल्लाभित्रका सबै कार्यालयहरुमा पठाई सोको जानकारी सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय, महालेखापरीक्षकको कार्यालय र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रका कार्यालयलाई दिनुपर्ने व्यवस्था छ । यस गाउँपालिकाले सिन्धुली जिल्ला दररेट निर्धारण समितिले तय गरेको दररेट प्रयोग नगरी गाउँ कार्यपालिकाको मिति २०७५।४।०७ को निर्णयानुसार आफ्नो पालिका क्षेत्रभित्र लागू हुने गरी छुट्टै दररेट निर्धारण गरेको पाइयो । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १३ मा गाउँपालिका वा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण कार्य तथा अन्य सेवाको प्रयोजनका लागि निर्माण सामग्री, ज्याला तथा महशूलको स्थानीय दररेट तोक्ने सक्ने व्यवस्था रहेको भए तापनि अधिकांश निर्माण सामग्रीको दररेट जिल्ला दररेट निर्धारण समितिले तय गरेकोभन्दा बढी रहेको पाइयो । यस्तो दररेट निर्धारण गर्दा बजारमा प्रचलित दररेट, गत विगतको दररेट लगायतका पक्षलाई आधार लिने असल अभ्यास रहेको पाइन्छ । कार्यपालिकाले यस्तो दररेट निर्धारण गर्दा यस्ता पक्षलाई ध्यान दिन सकेको पाइएन । अत: निर्माण सामग्री तथा ज्यालाको दररेट निर्धारण गर्दा यस तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिएको छ ।	

२४.	**उपभोक्ता समिति दर्ता** – संस्था दर्ता ऐन, २०३४ दफा ३ अनुसार कुनै पनि संस्था विधान सहित दर्ता नभएमा संस्थालाई कानूनी मान्यता दिन मिल्ने देखिँदैन । कार्यालयले यस वर्ष विभिन्न निर्माण कार्य गर्न सम्झौता गरेका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता भएको पाइएन । उक्त समितिहरु स्थानीय रुपमा आयोजनाको बजेटको आधारमा अस्थायी रुपमा गठन हुने र काम सम्पन्न पश्चात् समिति विघटन हुने हुँदा निर्माण सम्पन्न आयोजनाहरु सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारमा जिम्मेवार बनाउन कठिनाइ हुने भएकोले स्थायी संयन्त्र मार्फत् काम गर्ने, गराउने गरी सुधार हुनुपर्दछ ।	
२५.	**लागत सहभागिता** – गाउँपालिकाले आयोजना/कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने, नगद सहभागिता तोकिएको अवस्थामा सहभागिता वापतको रकम सम्बन्धित स्थानीय तहको खातामा दाखिला गरी सो को भौचर प्राप्त भएपछि मात्र उपभोक्ता समितिसँग योजना सम्झौता गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ । कार्यालयले लागत सहभागिता वापत कूल लागतको १० प्रतिशत तोकेकोमा उक्त रकम स्थानीय सञ्चित कोषमा दाखिला नगराई उपभोक्ता समितिकै खातामा जम्मा गराउने गरेको पाइयो । समितिहरुको खातामा रहेको रकम जुनसुकै वेला निजहरुले झिक्न सक्ने अवस्था रहेकोले योजनाहरुको कार्यान्वयनमा यथार्थ रुपमा लागत सहभागिता जुटेको अवस्था देखिएन । अतः नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्दछ ।	
२६.	**मर्मत सम्भार कोष** – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (३) मा सम्पन्न निर्माण कार्यको सञ्चालन वा मर्मत सम्भार उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले गर्नुपर्ने, सोही नियमावलीको उपनियम (१५) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले सम्पन्न आयोजनाको सेवा उपयोग गरे वापत उपभोक्ताले तिर्नुपर्ने सेवा शुल्क तोकी शुल्क जम्मा गर्ने कुनै कोष खडा गरी सोही कोषबाट त्यस्तो निर्माण कार्य सञ्चालन तथा मर्मत, सम्भार गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । साथै कार्यालयले विभिन्न आयोजना/कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सम्बन्धित उपभोक्ता समितिसँग गरेको सम्झौतामा मर्मत सम्भारको जिम्मा सम्बन्धित उपभोक्ता समितिले लिनुपर्ने उल्लेख भए तापनि सम्पन्न आयोजना मर्मत सम्भारका लागि कतिपय उपभोक्ता समितिहरुले मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था गरेको पाइएन । अतः निर्मित आयोजनाहरुको सु-सञ्चालन तथा दिगोपनाको लागि मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था गरिनुपर्दछ ।	
२७.	**हेभी इक्विपमेण्टको प्रयोग** – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (९) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ग्रेडर जस्ता हेभी मेशिनरी प्रयोग गर्न नमिल्ने व्यवस्था छ । सो नियमावलीको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा लागत अनुमान तयार गर्दाको समयमा हेभी मेशिन प्रयोग गर्नुपर्ने जटिल प्रकृतिको कार्य भनी उल्लेख भएको रहेछ भने सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिशमा सार्वजनिक निकायबाट सहमति लिई त्यस्ता मेशिन प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख छ । नगरपालिका अन्तर्गत सञ्चालित अधिकांश सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतिसँग सम्बन्धित योजनाका उपभोक्ता समितिहरुले डोजर, एक्साभेटर लगायतका हेभी मेशिन प्रयोग गर्ने गरेको पाइए तापनि नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिश गराई गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट सहमति लिएको पाइएन ।	
२८.	**जटिल संरचना निर्माण -** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले आर.सि.सी. फ्रेम स्ट्रक्चर सहितका भवन, पुल, कल्भर्ट, ओभरहेड टंकी, निर्माण, ग्रामीण विद्युतीकरण लगायतका जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य समेत उपभोक्ता समितिहरु मार्फत् गराउने गरेको देखियो । यस्ता कार्य व्यावसायिक र अनुभवी निर्माण व्यवसायी फर्मबाट बोलपत्र प्रतिस्पर्धा मार्फत् गराउन उपयुक्त हुने देखिन्छ ।	
२९.	**निर्माण कार्यको गुणस्तर –** गाउँ कार्यपालिका कार्यालयले उपभोक्ता समिति मार्फत् निर्माण/कार्यान्वयन गराइएका योजनाको दिगोपनाका लागि सम्बन्धित उपभोक्ता समितिले आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले उक्त व्यवस्था अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न विभिन्न निर्माण सामग्रीको प्रयोगशाला परीक्षण गर्ने/गराउने, गाह्रो लगाउने तथा ढलानको कार्यको गुणस्तरका लागि सिमेण्ट मोर्टार तथा कंक्रिट क्यूब टेष्ट गराउने जस्ता कार्य	

	गराएको पाइएन । जसले गर्दा निर्माण कार्यमा आवश्यक गुणस्तर कायम भएको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन । अतः कार्यविधिमा उल्लेख भए अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न आवश्यक पहल हुनुपर्दछ ।	
३०.	**जि.आई. तार तथा एच.डी.पी. पाइपको टेष्ट रिपोर्ट –** निर्माण सामग्रीको Technial Specification अनुसार गुणस्तर कायम रहे, नरहेको सन्दर्भमा आवश्यक ल्याब टेष्ट गराई सोको प्रतिवेदन लिनुपर्दछ । कार्यालयले तटबन्ध, सडक संरक्षण लगायतमा प्रयोग गर्नको लागि उपभोक्ता समिति मार्फत् ग्याबियन तारजाली तथा विभिन्न खानेपानी तथा सिंचाइ योजनाको लागि खरिद गर्ने गरेकोमा सो को गुणस्तर परीक्षण प्रतिवेदन गराउने गरेको पाइएन । अतः निर्माण कार्यको सम्झौता गर्दा Quality Assurance Plan (QAP) पेश गर्न लगाई सो अनुसार आवश्यक मात्रा तथा संख्या (Volume and Frequncy) मा गुणस्तर परीक्षण गरी निर्माण गरिएका संरचनाहरुको गुणस्तर कायम गर्नुपर्दछ ।	
३१.	**फाराम तथा अनुसूचीहरुको प्रयोग –** कार्यालयले विभिन्न उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउँदा "स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०६९" मा व्यवस्था भए अनुसारका फाराम तथा शर्तहरु प्रयोग गरेको पाइयो । जस अन्तर्गत रहेका सार्वजनिक परीक्षण, खर्च सार्वजनिक सूचना फाराम लगायतका फाराम तथा अनुसूचीहरु निर्माण कार्यको रनिङ्ग बिल तथा अन्तिम बिल भुक्तानी माग गर्दा उपभोक्ता समितिहरुले पूर्ण रुपमा भर्ने गरेको पाइएन । कतिपय फारमहरु खाली नै राखी दस्तखत मात्र गरेर पेश गर्ने गरेको पाइयो । अतः परिवर्तित सन्दर्भ अनुसार समयसापेक्ष कार्यविधि, फाराम तथा अनुसूचीहरुको तर्जुमा गरी यस्ता फाराम तथा अनुसूचीहरु पूर्ण रुपमा भरी आएपछि मात्र भुक्तानी हुने गरी सुदृढ आन्तरिक नियन्त्रणको व्यवस्था हुनुपर्दछ ।	
३२.	**पूँजीगत बजेटबाट चालु प्रकृतिका खर्च –** महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले २०७४ कार्तिकमा जारी गरेको एकीकृत आर्थिक संकेत तथा वर्गीकरण र व्याख्या-२०७४ अनुसार पूँजीगत खर्चको वर्गीकरणभित्र कुनै संरचना निर्माण, मेशिन औजार तथा उपकरण खरिद, सवारी साधन खरिद, सुरक्षा उपकरण खरिद, पूँजीगत संरचनाको आयु थप हुने गरी गरिने पूँजीगत सुधारका खर्चहरु समावेश हुने व्यवस्था छ । तर कार्यालयले सो भन्दा फरक हुने गरी तालिम, प्रशिक्षण, सीप विकास, सचेतना अभिवृद्धि, पोशाक तथा भेषभुषा खरिद, जेष्ठ नागरिक, एकल महिला सम्मान, महिला स्वयंसेविका प्रोत्साहन जस्ता चालु प्रकृतिका कार्यक्रमहरु पनि पूँजीगत कार्यक्रममा समावेश गरी खर्च गरेको पाइयो । यसरी चालु/कार्य सञ्चालन प्रकृतिका कार्यमा पूँजीगत बजेट खर्च गर्दा एकातर्फ पूँजीगत कार्यमा भएको खर्चको यथार्थ तस्वीर चित्रण नहुने तथा पूँजीगत सम्पत्ति निर्माण तथा सिर्जनामा पनि योगदान नपुग्ने हुँदा यस तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिएको छ ।	
३३.	**फरक नर्म्सको प्रयोग –** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० मा स्वीकृत नर्म्स अनुसार लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले भवन, कम्पाउण्ड वाल, रिटेनिङ्ग वाल, ग्याबियन वर्क्स आदिको जग खन्ने कार्यको नर्म्स प्रयोग गर्दा शोरिङ्ग, शटरिङ्ग, प्लाङ्किङ्ग, सिलिङ्ग सहितको नर्म्सको आधारमा प्रति घ.मी. खन्नको लागि २ म्यान डेज लाग्ने गरी लागत अनुमान दर निर्धारण गरी सोही दरबाट भुक्तानी गरेको पाइयो । उक्त नर्म्स टनेल खन्ने तथा ठुलो साइजका पाइपलाइन ट्रेञ्च खन्नको लागि प्रयोग हुने हुँदा सामान्य संरचनाको जग खन्ने कार्यको लागि नर्म्स प्रयोग गर्न मिल्ने देखिँदैन । यसरी फरक नर्म्स प्रयोग गर्नाले लेखापरीक्षणका लागि नमूना छनौट गरी परीक्षण गरिएका निम्न योजनाको जग खन्ने कार्यमा देहाय अनुसार रु. २,८१,०११/- थप व्ययभार पारेको देखिएको रु.	२,८१,०११/-

भौ.नं./मिति	योजनाको नाम	एक्साभेशन परिमाण (घ.मी.)	भुक्तानी हुनपर्ने दर	भुक्तानी भएको दर	प्रति घ.मी. थप लागत	बढी भुक्तानी
२७-०७५/९/१६	ऐतिहासिक कुण्ड पोखरी संरक्षण	६२.५०	४३२/६०	१४४२/-	१००९/४०	६३०८८/-
२१९-०७९/३/३०	धिमिले गुम्बा भवन	१२.२२	४३२/६०	१४४२/-	१००९/४०	१२३३४/-
८९-०७५/१२/१	चाइचुट्टी गुम्बा भवन	४५.६२	४३२/६०	१४४२/-	१००९/४०	४६०४९/-
१०८-०७५/१२/२९	भुताहा वेताल दोभान तटबन्ध	११०.००	४३२/६०	१४४२/-	१००९/४०	१११०३४/-
११८-०७६/२/०१	जखानी पर्तानी सडक मर्मत	९३.७५	४३२/६०	९५०/-	५१७/४०	४८५०६/-
					जम्मा	०/-

३४. **घटी लम्बाइमा कार्य** – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० मा स्वीकृत नर्म्स अनुसार लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने साथै नियम १२३ मा निर्माण कार्यको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नाप जाँच गरी नापी किताबमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्य सम्पादनको आधारमा भुक्तानी दिनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपभोक्ता समितिहरुसँग सम्झौता गरी निर्माण गराएका कतिपय सडक निर्माण योजनाहरुमा लागत अनुमान तथा सम्झौतामा उल्लेख भएको लम्बाइभन्दा घटी लम्बाइमा सडक खन्ने कार्य (नयाँ ट्र्याक तथा सडक विस्तार समेत) भएको पाइयो । यसरी लम्बाइ घटे तापनि उक्त आइटमको कार्य परिमाण भने पुरै वा सोभन्दा बढी परिमाणको भुक्तानी गरेको पाइयो । कतिपय योजनाको नापी किताबमा चौडाइ वा उचाइ बढाउने, चट्टानको परिमाण बढाउने गरेको कारणबाट पुरा लम्बाइमा सडक खन्ने कार्य नभएको अवस्थामा पनि सम्झौता अनुसारको पुरै रकम भुक्तानी भएको अवस्था छ। यसरी घटी लम्बाइमा बाटो कटिङको कार्य भएको अवस्थामा नमूना छनौट गरी परीक्षण गरिएका निम्नलिखित ७ योजनाहरुमा पुरै कार्य परिमाण वा काम भएको अनुपातमा बढी कार्य परिमाणको भुक्तानी दिएको सम्बन्धमा क्रस सेक्शन ड्रइङ्ग सहितको प्राविधिक पुष्ट्याइँ पेश हुनुपर्ने देखिएको रु. ११/-

सडक योजनाको नाम	लागत अनुमान/सम्झौता अनुसार		नापी किताब अनुसार		काम भएको लं. अनुसार हुने परिमाण (घ.मी.)	लम्बाइको अनुपातमा बढी परिमाण (घ.मी.)	दर रु.	थप रकम रु.
	कूल लम्बाई (मी.)	एक्साभेशनको परिमाण (घ.मी.)	कूल लम्बाई (मी.)	एक्साभेशनको परिमाण (घ.मी.)				
केवलचुली - अत्रौली सडक निर्माण	२०००	२५२६	१८००	२५३१	२३६३	१६८.५०	७५/९३	१२७९.४
ढप्सार जलपे गोले डाँडा	११००	८५१२	९५१	८४१९	७३५९	१०६०	७५/९३	८०४८६
जुटपानी बसन झाँक्रीखेत	१०००	११८८४	८००	११८४२	९५०७	२३३५	६३/७८	१४८९२६
नयाँ गाउँ – कोकटी सडक	२१००	१९९१२	१३००	१६१२५	१२३२७	७५८५	७५/९३	५७५९२९
बगैंचा – पानस सडक	१८५०	७६६५६	१३५०	७५८२	५५९३	२०७१	७५/९३	१५७२५१
बसेरी ढोका – आहाले मोटरबाटो	११००	१३०८७	३००	६०६२.५	३६६९	२४९३.५	७५/९३	१८९३२५
बञ्चरे झ्याडी सडक	७००	७१४७	३५०	३७५६	३५७३	१८२.५०	७५/९३	१३८५७
	९८५०	१३९७२४	६८५१	५६३१७.५	४४३९१	१५८९५.५	जम्मा	**११७८५६८/-**

३५. **माटो र चट्टान काट्ने कार्यको अनुपात –** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० मा स्वीकृत नर्म्स अनुसार लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै माटो र चट्टान काट्ने कार्यको अनुपात (Soil & Rock cutting Ratio) निर्धारण गर्दा विस्तृत सर्भे, डिजाइन रिपोर्ट (DPR) वा स्वाइल टेष्टको आधार लिएर गर्नुपर्दछ । कार्यालयले उक्त आधारहरु बेगरै क्रस सेक्शन ड्रइङ्ग समेत नराखी स्वाइल र रक कटिङ्गको अनुपात निर्धारण गर्ने गरेको पाइयो । कार्यालयबाट सञ्चालित मोटरबाटो योजनाहरुको भुक्तानीको स्रेस्ता परीक्षण गर्दा नरम तथा कडा चट्टान २० देखि ६० प्रतिशतसम्म राखेको पाइयो । प्राविधिक पुष्ट्याइँ तथा आधार र क्रस सेक्शन ड्रइङ्ग बेगर लागत बढी पर्ने आईटममा बढी अनुपात राखी भुक्तानी गर्दा लागत वृद्धि हुने अवस्था देखिएको छ । यस किसिमको प्रवृत्तिमा सुधार हुनुपर्दछ । यसका केही उदाहरण देहाय अनुसार छन् :-

योजनाको नाम	कूल रोड वे एक्साभेशनपरिमाण (घ.मी.)	माटो, चट्टान अनुपात (प्रतिशत)				एक्साभेशन दर रु. (प्रति घ.मी.)			
		नरम माटो	कडा माटो	नरम चट्टान	मध्यम/ कडा चट्टान	नरम माटो	कडा माटो	नरम चट्टान	मध्यम/ कडा चट्टान
भुताहा अँधेरी सडक निर्माण	१००७६	१०	३०	२०	४०	६२/३७	७५/९३	१०५/७९	१३८/२९
गुर्जी ककरे चिसापानी सडक	२८३४५	५०	३०	२०	-	६२/३७	७५/९३	१०५/७९	१३८/२९
पश्राही घुम्ने केवनचुली सडक	३८२५७	५०	३०	२०	-	६२/३७	७५/९३	१०५/७९	१३८/२९
बाखर्क प्रा.वि. कुशदमार	६०९४	४०	३०	३०	-	६२/३७	७५/९३	१०५/७९	१३८/२९
नयाँगाउँ कोकटी सडक	१६१२५	२०	४०	४०	-	६२/३७	७५/९३	१०५/७९	१३८/२९
गुर्जी गढी सडक	३०२९०	५०	३०	-	२०	६२/३७	७५/९३	१०५/७९	१३८/२९

३६. **सडक तथा अन्य संरचनाको चेनेज तथा लोकेशन** – सडक निर्माण तथा सो अन्तर्गत कज वे, कल्भर्ट, साइड ड्रेन, रिटेन्सन वाल लगायतका संरचना निर्माण गर्दा चेनेज (दूरी) तथा लोकेशन (स्थान) स्पष्ट रुपमा खुलाउनु पर्नेमा कार्यालयले सडक तथा अन्य संरचना निर्माणका अधिकांश कार्यमा खुलाएको पाइएन । यसरी चेनेज तथा लोकेशन नखुलाउँदा सोही स्थानमा पुनः कार्य भएको जनाई दोहोरो भुक्तानी हुन सक्ने अवस्था रहने हुनाले सडक तथा अन्य संरचना निर्माण गर्दा, गराउँदा अनिवार्य रुपमा चेनेज तथा लोकेशन खुलाउने व्यवस्था हुनुपर्दछ । चेनेज तथा लोकेशन नखुलाएका केही उदाहरण देहाय अनुसार छन् :-

भौ.नं./मिति	योजनाको नाम	कार्य विवरण	भुक्तानी रकम
१३२-०७६/२/८, १९५-०७६/३/१७	भुताहा–केमन चुली सडक स्तरोन्नति	सडक स्तरोन्नति, रिटेन्सन वाल, कल्भर्ट आदि	१९,५०,१३९/-
१९२-०७६/३/१५	श्री भानुभक्त मा.वि.–तीनकुना–लिम्बुटार सडक स्तरोन्नति	" "	१२,७५,७८६/-

३७. **लम सम ढुवानी खर्च** – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १४ मा निर्माण कार्यको लागत अनुमान तयार गर्दा स्वीकृत नर्म्स तथा दररेट अनुसार दर विश्लेषण गरी आइटमको दर निर्धारण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले निर्माणसँग सम्बन्धित विभिन्न योजनाको लागत अनुमान तयार गर्दा निर्माण सामग्री ढुवानी भनी केही निश्चत रकम लम सम (एक मुष्ट) मा राख्ने गरेको पाइयो । निर्माण सामग्रीको परिमाण, तौल तथा निर्माणस्थलसम्मको दुरीको आधारमा ढुवानी लागत तय गर्नुपर्ने वा निर्माणको आइटम दरमा नै ढुवानी लागत विश्लेषण गरी समावेश गर्नुपर्नेमा यसरी एकमुष्ट लागत समावेश गर्ने कार्य उपयुक्त नदेखिएकोले यसमा सुधार हुनुपर्दछ । लमसम ढुवानी लागत समावेश भएका केही उदाहरण निम्नानुसार छन् ।

भौ.नं./मिति	योजनाको नाम	कूल खर्च	ढुवानी रकम	प्रतिशत
१८-०७५/९/१३	क्वार्टर प्रतीक्षालय घेराबारा	२९९,०००/-	१३,१००/-	४.३८
२१९-०७६/३/३०	धिमिले गुम्बा निर्माण, वडा नं. ८	८१०,०००/-	२५,०००/-	३.०९
१९४-०७६/३/१६	धनमना गुम्बा निर्माण, वडा नं. ३	५८३,७६४/-	२०,५००/-	३.५१
३-०७६/३/२३ (प्रादेशिक चालु)	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन, वडा नं. ६	८८८,६६५/-	४०,०००/-	४.५०

३८. **अनुत्पादक क्षेत्रमा लगानी –** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ को उपदफा (३) मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले विकास योजना छनौट गर्दा आर्थिक विकास तथा गरीबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने, उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने, जनताको जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगारी बढ्ने किसिमका योजनाहरुलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने व्यवस्था छ । तर यस गाउँपालिकाले सामुदायिक भवन, क्लब भवन, मन्दिर, गुम्बा निर्माण/मर्मत, खेलकुद मैदान जस्ता योजनाहरु समेत अधिक संख्यामा छनौट गरी खर्च गरेको पाइयो । यस वर्ष निम्नलिखित १२ वटा त्यस्ता अनुत्पादक क्षेत्रका योजनामा देहाय अनुसार रु. ४८ लाख ५८ हजार खर्च भएको छ । जस अन्तर्गत विभिन्न ६ वटा गुम्बा निर्माण/मर्मतको लागि गरेको खर्च रु. ३० लाख ५९ हजार समेत समावेश छ । अतः यस्ता अनुत्पादक योजनाहरुमा लगानी निरुत्साहित गरी स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले व्यवस्था गरे अनुसार उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने योजनाहरु छनौट गरी कार्यान्वयन गरिनुपर्दछ ।

सि.नं.	भौ.नं./मिति	योजनाको नाम	भुक्तानी रकम
१.	११,१७५, २१९	धिमिले गुम्बा निर्माण (वडा नं. ८)	९७९,६६०/-
२.	८९-०७५/१२/०१	चाइँचुट्टी गुम्बा भवन	५९९,०००/-
३.	११०-०७५/१२/२९	चौंरीटोल गुम्बा निर्माण	५००००००/-
४.	१२८-०७६/२/०३	बाखर्क गुम्बा भवन	१९९३८५/-
५.	१९४-०७६/३/१६	धनमना गुम्बा भवन	५८३७६४/-
६.	१८६-०७६/३/०८	छ्योर्देन गुम्बा निर्माण	१९७२१९/-
७.	२४-०७५/९/१६	शिव मन्दिर बोटेनी संरक्षण	१००,०००/-
८.	१५-०७५/८/२३	वडा स्तरीय खेलकुद (वडा नं. १)	१००,०००/-
९.	९५-०७५/१२/०३, ९८-०७५/१२/२९	गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद	८००,०००/-
१०.	१९६-०७६/३/१७	वडा स्तरीय खेलकुद (वडा नं. ४)	२००,०००/-
११.	१९३-०७६/३/१६	कराते खेलकुद प्रतियोगिता	२००,०००/-
१२.	२११-०७६/३/२३	खेलकुद मैदान निर्माण (वडा नं. ५)	३९९,१००/-
		जम्मा	**०/-**

३९.	भौ.नं. १६२-०७६/२/२७, २२५-०७६/३/३१ **गुर्जी–गढी दरबार सडक स्तरोन्नति** उक्त सडक योजना अन्तर्गत ८ कि.मी. सडक स्तरोन्नतिको कार्य गर्न यस वर्ष रु. ४७,९५,८७६/- (मू.अ.कर सहित) को लागत अनुमान तयार गरी उक्त कार्य बोलपत्र मार्फत् गराउन प्रकाशित सूचना अनुसार दाखिला हुन आएका ११ बोलपत्रमध्ये घटी अंक रु. ४७,६९,९७३/- (०.५४ प्रतिशत न्यून) कबोल गर्ने निर्माण व्यवसायी **श्री बि.एल. कन्सट्रक्शन एण्ड सप्लायर्स प्रा.लि.**सँग उक्त कार्य २०७६/३/२० भित्र सम्पन्न गर्ने गरी मिति २०७६/१/२२ मा सम्झौता भई निर्माण व्यवसायीलाई यस वर्ष अन्तिम बिलसम्म रु. ४७,४६,२७८/- (मू.अ.कर सहित) भुक्तानी भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा निम्न व्यहोराहरु देखिएका छन् :–	
३९.१.	१७७-०७६/३/०२ **काममा दोहोरोपना** – एउटै योजनामा उस्तै प्रकृतिको कार्य गर्दा/गराउँदा काममा हुन सक्ने दोहोरोपनाको स्थितिमा नियन्त्रण गरिनुपर्दछ । कार्यालयले यस वर्ष उक्त सडकको चेनेज ०+००० देखि ८+००० कि.मी. खण्डमा सडक वाइडेनिङ्ग/सर्फेसिङ्ग, स्टोन सोलिङ्ग तथा अन्य संरचनाको कार्य गर्न उल्लिखित निर्माण व्यवसायीसँग रु. ४७,६९,९७३/- को ठेक्का सम्झौता गरेकोमा सोही सडक योजनाको चेनेज ०+००० देखि २+८५० कि.मी. खण्डमा सडक वाइडेनिङ्ग/सर्फेसिङ्गको अन्य केही संरचनाको कार्य गर्न भनी उपभोक्ता समतिसँग सम्झौता गरी रु. ९१९,९४०।– भुक्तानी गरेको पाइयो । यसरी एउटै सडक खण्डमा उही कार्य गर्न निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समति दुवै सँग सम्झौता गरी कार्य गराएको पाइएकोले सडक वाइडेनिङ्ग कार्यमा दोहोरोपना (चेनेज ओभरल्याप) देखिएको छ । अतः चेनेज खुलेको संरचनाको कार्य बाहेक अर्थ वर्क एक्साभेशनको लागि दोहोरो भुक्तानी देखिएको रु. ४,१९,२५५।- का सम्बन्धमा यकिन गरी गरी दोहोरो भुक्तानी भएको रकम असूल हुनुपर्ने रु.	४,१९,२५५/-
३९.२.	**बढी भुक्तानी** – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३ मा निर्माण कार्यको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नाप जाँच गरी नापी किताबमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्य सम्पादनको आधारमा भुक्तानी दिनु पर्ने उल्लेख छ । अन्तिम बिलसँग संलग्न नापी किताबको विवरण खण्डमा सर्फेसिङ्ग/वाइडेनिङ्गको कार्य चेनेज ०+००० देखि ७+००० कि.मी. सम्म भएको उल्लेख छ । तर एक्साभेशनको परिमाण गणना गर्दा ७२०० मीटर लम्बाइ राखी गणना गरेको पाइयो । जसको कारणबाट थप २०० मीटर लम्बाइ, २ मी. चौडाइ तथा १.६ मी. उचाइको आधारमा ६४० घ.मी. बढी परिमाणको भुक्तानी भएको पाइएकाले प्रति घ.मी. रु. ८०।- का दरले बढी भुक्तानी भएको रकम असूल हुनुपर्ने रु.	५१,२००/-
३९.३.	**धरौटी कट्टी नभएको** – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३ को उपनियम (४) अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिङ्ग बिल वा कुनै बिल, बीजकको भुक्तानी गर्दा रिटेन्सन मनि (धरौटी) वापत ५ प्रतिशतका दरले धरौटी कट्टा गरेर राख्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले यस ठेक्का कार्यका निर्माण व्यवसायीलाई देहाय अनुसार रनिङ्ग बिल तथा अन्तिम बिल भुक्तानी गर्दा नियमानुसार धरौटी कट्टा गरेको नपाइएकोले उक्त रकम कट्टा गरी धरौटी खातामा राख्नुपर्ने रु.	२,०२,३०९/-

भौ.नं. मिति	रनिङ्ग बिल संख्या	भुक्तानी रकम (मू.अ.कर बाहेक)	५ प्रतिशतले हुने धरौटी रु.
१६२-०७६/२/२७,	पहिलो	२३९१७५०/-	११९,५८८/-
२२५-०७६/३/३१	दोस्रो तथा अन्तिम	१८०८४९६/-	८२७२१/-
		जम्मा	**६/-**

३९.४.	**घटी अवधिको कार्यसम्पादन जमानत -** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११०(४) मा कार्यसम्पादन जमानतको मान्य अवधि खरिद सम्झौतामा उल्लेखित मालसामान आपूर्ति वा हस्तान्तरण गर्नु पर्ने अवधि वा निर्माण कार्यको त्रुटि सच्याउने दायित्वको अवधिभन्दा कम्तीमा एक महिना बढी अवधिको हुनुपर्ने व्यवस्था छ । उक्त सडक निर्माण सम्झौताको म्याद २०७६।३।२० सम्म सम्म रहेको र त्रुटि सच्याउने दायित्वको अवधि १ वर्ष रहेको आधारमा निर्माण व्यवसायीले २०७७।४।१९ सम्मको जमानत पेश गर्नुपर्नेमा २०७६।४।२७ सम्म मात्र म्याद रहेको रु. २४०,०००/- को जमानत पेश गरेको पाइयो । जस अनुसार आवश्यक पर्ने भन्दा करिब १२ महिना घटी अवधिको जमानत पेश भएकोले नियमानुसार त्रुटि सच्याउने अवधि र थप एक महिनासम्म कभर भएको जमानत पेश हुनुपर्दछ ।	

३९.५. **सम्झौता अनुसारको कार्य नभएको** – निर्माण व्यवसायीसँग भएको सम्झौता अनुसार निम्न कार्य निम्नानुसारको परिमाणमा हुनुपर्नेमा सोभन्दा घटी भएको पाइयो । यसरी घटी कार्य भएको अवस्थामा ठेक्का फरफारक गरेको मनासिब देखिएन ।

विवरण	सम्झौता अनुसार		नापी किताब अनुसार	
	लम्बाई (मी.)	परिमाण (घ.मी.)	काम भएको लम्बाई (मी.)	परिमाण (घ.मी.)
Earthern Drain	७०००	७०००	६०००	६०००
Surfcing	७५००	२४०००	७२००	२३०४०
Stone Soling	१४०	९०	८५.५०	८१

३९.६. **स्थलगत भ्रमण** – लेखापरीक्षणको क्रममा मिति २०७६।१०।७ मा लेखापरीक्षण डोर तथा गाउँपालिका कार्यालयका प्राविधिक कर्मचारी सहितको टोलीबाट उक्त सडक योजनाको स्थलगत भ्रमण गरिएकोमा सडक योजनाको धेरै स्थानमा मोड सुधार तथा ग्रेड गर्नुपर्ने देखिएको, धेरै स्थानमा रेन कटले सडकमा क्षति पुऱ्याएको, अर्थन ड्रेन पुरिएको, स्टोन सोलिङ्ग गर्दा अपेक्षित स्तरमा लेभल मेन्टेन नगरेको अवस्था देखियो । उक्त ठेक्का कार्यको त्रुटि सच्याउने अवधि बाँकी २०७७ असार मसान्तसम्म रहेकोले उल्लिखत त्रुटि सुधार गर्न लगाएर मात्र कार्य सम्पादन जमानत फुकुवा तथा धरौटी फिर्ता गर्ने व्यवस्था हुनुपर्दछ ।

४०. **बढी भुक्तानी** – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३ मा निर्माण कार्यको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नाप जाँच गरी नापी किताबमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्य सम्पादनको आधारमा भुक्तानी दिनु पर्ने उल्लेख छ । यस सम्बन्धमा निम्न व्यहोरा देखिएका छन् :

४०.१. ६०-०७५/१०/१४

रानीपानी ताप्केडाँडा अँधेरी सडक स्तरोन्नति उपभोक्ता समितिलाई रु. ४९४,१९९। भुक्तानी गरेको स्रेसतामा संलग्न बिल, भर्पाई तथा फोटोग्राफ अनुसार ०.८० घ.मी. बकेट साइज क्षमताको एक्साभेटर (जे.सि.बी.) प्रयोग भएको देखिएकोमा १.३२ घ.मी. बकेट साइज क्षमताको मेशिनको दरबाट भुक्तानी गरेको पाइयो । जसको कारणबाट देहाय अनुसार रु. ६६,२४०।- बढी भुक्तानी भएको पाइएकोले बढी भुक्तानी भएको रकम असूल हुनुपर्ने रु. ११/-

माटोको प्रकार	खनिएको परिमाण (घ.मी.)	भुक्तानी हुनुपर्ने दर	भु. भएको दर	फरक दर	बढी भुक्तानी रु.
Medioum Rock	१४०९.२५	८९.९०	१०५.७९	१५/९९	२२५३४
Hard Soil	२११३	६६.७०	७५.९३	९/२३	१९५०३
Soft Soil	२५२३	५५.५०	६२.३७	६/८७	२४२०३
				जम्मा	**६६२४०/-**

४०.२. ६२-०७५/११/१

क्यानशिर–पिपलचुरी–भुताहा सडक स्तरोन्नति उपभोक्ता समितिलाई रु. २,९४,६०८। भुक्तानी गरेको स्रेसतामा संलग्न बिल, भर्पाई तथा फोटोग्राफ अनुसार ०.८० घ.मी. बकेट साइज क्षमताको एक्साभेटर (जे.सि.बी.) प्रयोग भएको देखिएकोमा १.३२ घ.मी. बकेट साइज क्षमताको मेशिनको दरबाट भुक्तानी गरेको पाइयो । जसको कारणबाट देहाय अनुसार रु. ३९,७७८।- बढी भुक्तानी भएको पाइएकोले बढी भुक्तानी भएको रकम असूल हुनुपर्ने रु. ३९,७७८११/-

माटोको प्रकार	खनिएको परिमाण (घ.मी.)	भुक्तानी हुनुपर्ने दर	भु. भएको दर	फरक दर	बढी भुक्तानी रु.
Medium Rock	८३६	८९.९०	१०५.७९	१५/९९	१३६७६/-
Hard Soil	१२५४	६६.७०	७५.९३	९/२३	११७४४/-
Soft Soil	२०९०	५५.५०	६२.३७	६/८७	१४३५८/-
				जम्मा	**३९,७७८०/-**

४०.३. ६५-०७५/११/२

ढप्सार–जलपे–गोलेडाँडा सडक स्तरोन्नति उपभोक्ता समितिलाई रु. ५८४,०९०। भुक्तानी गरेको स्रेसतामा संलग्न बिल, भर्पाई तथा फोटोग्राफ अनुसार ०.८० घ.मी. बकेट साइज क्षमताको एक्साभेटर (जे.सि.बी.) प्रयोग भएको देखिएकोमा १.३२ घ.मी. बकेट साइज क्षमताको मेशिनको दरबाट भुक्तानी गरेको पाइयो । जसको कारणबाट देहाय अनुसार रु. ७९,१४९।- बढी भुक्तानी भएको पाइएकोले बढी भुक्तानी भएको रकम असूल हुनुपर्ने रु. ७९,१४९११/-

माटोको प्रकार	खनिएको परिमाण (घ.मी.)	भुक्तानी हुनुपर्ने दर	भु. भएको दर	फरक दर	बढी भुक्तानी रु.
Medium Rock	१६८४	८९.९०	१०५.७९	१५/९९	२६९२७/-
Hard Soil	२५२५	६६.७०	७५.९३	९/२३	२३३०६/-
Soft Soil	४२०९	५५.५०	६२.३७	६/८७	२८९१६/-
				जम्मा	७९,१४९०/-

४०.४. ५४-०७५/१०/१४

गुरुङ्ग टोल तल्लो र माथिल्लो कुलो मर्मत वापत उपभोक्ता समितिलाई रु. ३९८,६७५। भुक्तानी गरेको नापी किताब तथा बिल, भर्पाई परीक्षण गर्दा कडा माटो मान्छेद्वारा खन्ने कार्यको दर प्रति घ.मी. रु. ७२१। हुनेमा रु. ७५०। का दरले भुक्तानी दिएको पाइयो । जसको कारणबाट प्रति घ.मी. रु. २९। का दरले ७५ घ.मी. कार्य हुँदा रु. २१७५। बढी भुक्तानी भएको पाइएकोले बढी भुक्तानी भएको रकम असूल हुनुपर्ने रु. २,१७५/-

४०.५. १४९-०७६/२/८

द्वारखोलादेखि दार उचाल्ने ढुंगासम्म सडक स्तरोन्नति उपभोक्ता समितिलाई रु. ४,९८,१२२। भुक्तानी गरेको बिल, भर्पाई परीक्षण गर्दा नापी किताबको विवरण खण्डमा चेनेज ०+००० देखि ०+५०० सम्म काम भएको उल्लेख छ । तर निम्न आइटमको परिमाण गणना गर्दा ७३० मीटर लम्बाइ राखी गणना गरेको पाइयो । जसको कारणबाट देहाय अनुसार बढी भुक्तानी हुन गएको रु. १६७,०६४।- असूल हुनुपर्ने रु. १,६७,०६४/-

कार्य विवरण	थप लम्बाइ	चौडाइ	उचाइ	थप परिमाण (घ.मी.)	भुक्तानी दर	बढी भुक्तानी रु.
Road way Excavation	२३० मी.	६ मी.	०.३० मी.	४१४	६२/३७	२५८२१/-
Gravelling	२३० मी.	५ मी.	०.१२ मी.	१३८	१०२३/५०	१४१२४३/-
					जम्मा	१६७,०६४/-

४०.६. ४३-०७५/१०/१३

श्रीपुर झोलुङ्गे पुलदेखि चौरीटोल झनझने हुँदै सडक स्तरोन्नति उपभोक्ता समितिलाई रु. ५ लाख भुक्तानी गरेको बिल, भर्पाई परीक्षण गर्दा नापी किताबको विवरण खण्डमा चेनेज ०+००० देखि ०+५०० सम्म काम भएको उल्लेख छ तर निम्न आइटमको परिमाण गणना गर्दा ७३० मीटर लम्बाइ राखी गणना गरेको पाइयो । जसको कारणबाट देहाय अनुसार बढी भुक्तानी हुन गएको रु. १६७,०६४।- असूल हुनुपर्ने रु. १६७,०६४/-

कार्य विवरण	थप लम्बाइ	चौडाइ	उचाइ	थप परिमाण (घ.मी.)	भुक्तानी दर	बढी भुक्तानी रु.
Road way Excavation	२३० मी.	६ मी.	०.३० मी.	४१४	६२/३७	२५८२१/-
Gravelling	२३० मी.	५ मी.	०.१२ मी.	१३८	१०२३/५०	१४१२४३/-
					जम्मा	१६७,०६४/-

४०.७. ६१-०७५/११/०१

साहुखोला देखि रतनपुर आइतबारे सडक स्तरोन्नति उपभोक्ता समितिलाई रु. ७८५,३९२।- भुक्तानी गरेको बिल, भर्पाई परीक्षण गर्दा नापी किताबको विवरण खण्डमा चेनेज ०+००० देखि ०+८५० सम्म काम भएको उल्लेख छ तर निम्न आइटमको परिमाण गणना गर्दा ९०० मीटर लम्बाइ राखी गणना गरेको पाइयो । जसको कारणबाट देहाय अनुसार बढी भुक्तानी हुन गएको रु. ८९,६१९।- असूल हुनुपर्ने रु. ८९,६१९/-

कार्य विवरण	थप लम्बाइ	चौडाइ	उचाइ	थप परिमाण (घ.मी.)	भुक्तानी दर	बढी भुक्तानी रु.
Road way Excavation	१०० मी.	६ मी.	०.५० मी.	३००	६३/७८	१९,१३४/-
Gravelling	१०० मी.	५ मी.	०.१३ मी.	६८.९०	१०२३/-	७०४८५/-
					जम्मा	८९,६१९/-

४०.८. ६९-०७५/११/०३

कालीलेखदेखि सानो, ढुला ढाडखोलासम्म सडक स्तरोन्नति उपभोक्ता समितिलाई रु. ४,६६,५०८। भुक्तानी गरेको बिल, भर्पाई परीक्षण गर्दा नापी किताबको विवरण खण्डमा सफ्ट रकको अनुपात २० प्रतिशत उल्लेख भएकोमा बिलमा ४० प्रतिशत परिमाण राखी भुक्तानी गरेको पाइयो । जसको कारणबाट देहाय अनुसार बढी भुक्तानी हुन गएको रु. ३०,७११/- असूल हुनुपर्ने रु.

सफ्ट रकको कूल परिमाण (घ.मी.)	५० प्रतिशतले थप गरेको परिमाण	सफ्ट रक र हार्ड स्वायलको फरक दर	बढी भुक्तानी
२०५७	१०२८.५०	२९.८६ (१०५.७९-७५.९३	३०,७११/-

३०,७११/-

४०.९. ११८-०७६/२/०१

जखौली – पर्तानी सडक सडक स्तरोन्नति उपभोक्ता समितिलाई रु. ६६५,०३६। भुक्तानी गरेको बिल, भर्पाई परीक्षण गर्दा स्वीकृत लागत अनुमान अनुसार ग्याबियन बक्स स्टोन प्याकिङ्ग सहितको दर प्रति घ.मी. रु. ३३७४।२० रहेकोमा रु. ३६४९।२० का दरले भुक्तानी गरेको पाइयो । २*१*१ साइजको ग्याबियन बक्स ८० थान प्रयोग हुँदा १६० घ.मी. को प्रति घ.मी. रु. २७५। का दरले बढी भुक्तानी गरेको पाइयो । निर्माण सामग्री ढुवानीको लागि रु. १५,०००। अलग्गै दाबी गरेकोले यसरी थप दरले भुक्तानी दिन मिल्ने आधार देखिँदैन । अतः बढी भुक्तानी भएको रु. ४४,०००/- असूल हुनुपर्ने रु.

४४,०००/-

४०.१०. ४७-०७५/१०/१३

रामचुवा पोखरी ह्युमपाइप खरिद उपभोक्ता समितिलाई रु. ४,९८,४०६।- भुक्तानी गरेको बिल, भर्पाई परीक्षण गर्दा वागमती ह्युमपाइप उद्योग, सर्लाहीको संलग्न बिल अनुसार ७५ से.मी. डायाको ह्युमपाइप प्रयोग भएको देखिन्छ । तर नापी किताब तथा बिलमा ९० से.मी. को जडान गरेको उल्लेख गरी ९० से.मी. कै दरबाट भुक्तानी गरेको पाइयो । ७५ से.मी. डायाको ह्युमपाइपको दर प्रति मीटर रु. ११,५१४।४१ रहेकोमा रु. १५,४८८।८० का दरले भुक्तानी गरी प्रति मी. रु. ३९७४।३९ का दरले १० मीटर ह्युमपाइपको बढी भुक्तानी भएको रकम असूल हुनुपर्ने रु.

३९,७४०/-

४१. **डिजाइन/लागत अनुमान अनुसार नभएको** – सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० बमोजिम निर्माण कार्यको स्वीकृत नर्म्स अनुसार लागत अनुमान तयार गरी स्वीकृत ड्रइङ्ग/डिजाइन तथा लागत अनुमान अनुसार निर्माण कार्य हुनुपर्दछ । यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन् :

४१.१. ७०-०७५/११/०५

जमुने डाँडाटोल देखि स्यालदमार चिहाने जोड्ने सडक स्तरोन्नति उपभोक्ता समितिलाई रु. ४९८,८८५। भुक्तानी गरेको बिल, भर्पाई परीक्षण गर्दा उक्त कार्यको स्वीकृत लागत अनुमान/डिजाइन अनुसार ग्राभेलको मोटाइ १३ से.मी. रहेकोमा नापी किताबमा १५ से.मी. राखी उक्त आइटमको कार्य परिमाण गणना गरेको पाइयो । जसको कारणबाट १३० मी. लम्बाइ तथा ५.५ मी. चौडाइमा उक्त कार्य हुँदा २ से.मी. थप मोटाइले १४.३ घ.मी. को प्रति घ.मी. रु. १०२३। का दरले रु. १४,६२९। बढी भुक्तानी भएको देखिएकोले उक्त रकम असुल हुनुपर्ने रु.

१४,६२९/-

४१.२. १२१-०७६/२/०१

नयाँ गाउँ – कोकटी सडक स्तरोन्नति उपभोक्ता समितिलाई रु. १२,९२,८१३।- भुक्तानी गरेको बिल, भर्पाई परीक्षण गर्दा उक्त कार्यको स्वीकृत लागत अनुमान/डिजाइन अनुसार सफ्ट रक र हार्ड स्वायलको अनुपात क्रमशः २० प्रतिशत र ३० प्रतिशत रहेकोमा नापी किताब तथा बिलमा क्रमशः ४०, ४० प्रतिशत राखेको पाइयो । यसरी उपयुक्त आधार, प्राविधिक पुष्ट्याइँ तथा क्रस सेक्शन ड्रइङ्ग र लागत अनुमान संशोधन बेगरै स्वाइल र रक कटिङ्गको अनुपात परिवर्तन गरेको कारणबाट देहाय अनुसार रु. ४,६३,५७२/- थप व्ययभार परेको देखिन्छ । अतः स्वाइल र रक कटिङ्गको अनुपात परिवर्तन गरी रक कटिङ्गको परिमाण बढाउनाको कारण, आधार, प्राविधिक पुष्ट्याइँ तथा क्रस सेक्शन ड्रइङ्ग सहितको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.

४,६३,५७२/-

कूल कटिङ्ग परिमाण (घ.मी.)	Type of Soil	लागत अनुमान अनुसार हुने परिमाण	नापी किताबमा राखेको परिमाण (घ.मी.)	थप परिमाण (घ.मी.)	भुक्तानी दर	थप व्ययभार रु.
१६१२५	Soft Rock	३२२५	६४५०	३२५०	१०५/७९	३४१,१७३/-

	Hard Soil	४८३८	६४५०	१६१२	७५/९३	१२२,३९९/-
					जम्मा	०/-

४२.	१७६-०७६/३/०१, २०२-०७६/३/२० श्री जनज्योति नि.मा.वि., धिमिलेडाँडामा २ कोठे भवन निर्माण उपभोक्ता समितिलाई रु. २६,२१,९५०। भुक्तानी गरेकोमा निम्न व्यहोरा देखियो :–	
४२.१.	**बढी भुक्तानी –** स्वीकृत लागत अनुमान तथा सम्झौताको बि.ओ.क्यू अनुसार आइटम नं. १४ मा रहेको Water & Labour Management को लागत रु. ६५,०००। रहेकोमा प्राविधिक मूल्यांकन बिलमा रु. ७५,०००। राखी भुक्तानी गरेको पाइयो । जसको कारणबाट बढी भुक्तानी भएको रु. १०,०००।- असूल हुनुपर्ने रु.	१०,०००/-
४२.२.	**कार्य अधुरो –** सम्झौता अनुसारको कार्य समयमै सम्पन्न गर्नुपर्नेमा उक्त विद्यालय भवनको प्लाष्टरको कार्य तथा इलेक्ट्रिफिकेशनको कार्य भएको देखिएन ।	
४३.	१०८-०७५/१२/२९ **भुताहा बेताल दोभान तटबन्ध निर्माण** उपभोक्ता समितिलाई रु. ६८७,०२१।- भुक्तानी गरेको बिल, भर्पाई परीक्षण गर्दा ग्याबियन बक्सको लागि जग खनाइको परिमाण ११० घ.मी. रहेकोमा ब्याक फिलिङ्गको परिमाण ३३० घ.मी. राखेको पाइयो । सामान्यतया जग खनेको परिमाणभन्दा ब्याक फिलिङ्गको परिमाण कम हुनुपर्नेमा ३ गुणा बढी राखेको पाइयो । अतः एक्साभेशन भन्दा बढी ब्याक फिलिङ्गको परिमाण २२० घ.मी. का सम्बन्धमा एज बिल्ट ड्रइङ्ग सहितको प्राविधिक पुष्ट्याइँ पेश हुनुपर्ने देखिएको रु.	३१,१५९/-
४४.	११८-०७६/२/०१ **जखौली पर्तानी सडक मर्मत** उपभोक्ता समितिलाई रु. ६६५,०।- भुक्तानी गरेको बिल, भर्पाई परीक्षण गर्दा ग्याबियन बक्सको लागि जग खनाइको परिमाण ९३.७५ घ.मी. रहेकोमा ब्याक फिलिङ्गको परिमाण १२५ घ.मी. राखेको पाइयो । सामान्यतया जग खनेको परिमाणभन्दा ब्याक फिलिङ्गको परिमाण कम हुनुपर्नेमा बढी राखेको पाइयो । अतः एक्साभेशन भन्दा बढी ब्याक फिलिङ्गको परिमाण ३१.२५ घ.मी. का सम्बन्धमा एज बिल्ट ड्रइङ्ग सहितको प्राविधिक पुष्ट्याइँ पेश हुनुपर्ने देखिएको रु.	५,६३३/-
४५.	**ओभरहेड टंकी निर्माण –** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरुलाई मेशिन, औजार उपकरणहरुको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । कार्यालयले काराकाठा खानेपानी आयोजना (वडा नं. २) को लागि ६० घ.मी. क्षमताको आर.सि.सी. ओभरहेड टंकी निर्माण गर्न रु. १६,०१,५३२।- को लागत अनुमान तयार गरी उक्त कार्य उपभोक्ता समितिबाट गराएको पाइयो । यस सम्बन्धमा निम्न व्यहोरा देखियो :– (क) उक्त ओभरहेड टंकीको ड्रइङ्ग/डिजाइन स्वीकृत भएको नपाइएको । (ख) ओभरहेड टंकी जस्तो जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश भएको संरचना निर्माणको कार्य बोलपत्र आव्हान गरी व्यावसायिक फर्मबाट गराउनुपर्नेमा उपभोक्ता समितिबाट गराएको । (ग) निर्माण सामग्री, कंक्रिटको क्युब टेष्ट लगायतका प्रयोगशाला परीक्षणको प्रावधान नरहेकोले निर्मित संरचनाको गुणस्तर तथा दिगोपना सम्बन्धमा आश्वस्त हुने अवस्था नरहेको । (घ) ओभरहेड टंकी निर्माण कार्यको समष्टिगत लागत अनुमान तयार नगरी स्वीकृत बजेटले खामे अनुसार टुक्रा गरी लागत अनुमान तयार गरेको । (ङ) यस वर्ष रु. रु. १६,०१,५३२।- को कार्य गर्ने गरी सम्झौता भएकोमा रु. १२,८१,८४७।- को मात्र कार्य भएको, ओभरहेड टंकी निर्माण कार्य अधुरो रहेको ।	
४६.	**मू. अ. कर दर्तावालाले बिजक जारी नगरेको –** मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १४ अनुसार मू.अ.कर दर्ता भएको व्यक्ति वा फर्मले बिजक जारी बिजक जारी गर्नुपर्ने र त्यसरी बिजक जारी नगरेको अवस्थामा दफा २९ अनुसार हरेक पटक रु. ५ हजार जरिवाना हुने व्यवस्था छ । कार्यालयले विभिन्न सडक निर्माण योजना निर्माणको लागि उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरे तापनि सडक खन्ने कार्यको लागि उपभोक्ता समितिले अन्य फर्म/निर्माण कम्पनीहरुको हेभी इक्विपमेण्ट/मेशिन प्रयोग गर्ने गरेकोमा मू.अ.कर दर्ता भएका त्यस्ता व्यक्ति, फर्मले मू.अ. कर बिजक जारी नगरी साधारण बिल जारी गर्ने गरेको पाइयो । यसरी निर्धारित ढाँचाको बिल, बिजक जारी नहुँदा त्यस्ता फर्मको बिक्री खातामा कारोबार रकम प्रविष्टि नहुने र मू.अ.करको साथै आयकर समेत छलिने सम्भावना रहने हुँदा निर्धारित ढाँचाको बिल, बिजक जारी भएको अवस्थामा मात्र	

भुक्तानी गर्ने व्यवस्था हुने गरी आन्तरिक नियन्त्रण सुदृढ पार्नु पर्ने देखिन्छ साथै देहाय अनुसारका फर्मबाट निम्नानुसारको कारोबारमा मू.अ.कर समायोजन गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने हुनुपर्ने रु. ९,३२,३३१/-

गो.भौ.न./मिति	योजनाको नाम	फर्मको नाम	स्थायी लेखा नम्बर	भुक्तानी रकम	समावेश भएको मू. अ. कर रकम
१६-०७५/९/०४	द्वारखोला लातामा जोर मरिन गा.पा.	समाज कन्स्ट्रक्शन	६०६६३०८५२	९६०,०००/-	११०,४४३
१२-०७५/८/४	भुताहा अँधेरी सडक	कमलाखोज सातबैनी निर्माण सेवा	६०६६२५९५७	६०५,०००/-	६९६०२
४१-०७५/१०/११	पथ्राही धुम्बे केवनचुली	कमलाखोज सातबैनी निर्माण सेवा	६०६६२५९५७	९४८७५०/-	१०९१४८
५१-०७५/१०/१३	केउरेनी खोल्सी बेल्टार आहाले सडक	समाज कन्स्ट्रक्शन	६०६६३०८५२	५३५,०००/-	९००८०
५२-०७५/१०/१४	आँपटार बाल्दुङ्ग चौर	समाज कन्स्ट्रक्शन	६०६६३०८५२	२१५,०००/-	२४७३४
८६-०७५/११/१४	बखफर फिल्ड दमार गुम्बाटोल	पञ्चबुद्ध निर्माण सेवा	६०६००६००४	१६०,२५०/-	१८४३६
१०४-०७५/१२/२९	चारखोला ज्यामिरे सिमरास देवीसान सडक	समाज कन्स्ट्रक्शन	६०६६३०८५२	३१८,०००/-	३६५८४
११६-०७६/२/१	भलायो गँगरे खेतमा पोखरी निर्माण	समाज कन्स्ट्रक्शन	६०६६३०८५२	५३५,०००/-	६१,५४९
१६३-०७६/२/२८	भित्री जामुने ढाडखोला काँसभकार सडक	टि.एम.पी. कन्स्ट्रक्शन		१०३९,५००/-	११९,५८८
१८०-०७६/३/०२	पान्तले पोखरी सिंचाइ योजना	कमलाखोज सातबैनी निर्माण सेवा	६०६६२५९५७	३२७,४५०/-	३७६७१
१८८-०७६/३/०२	गुर्जी ककरे चिसापानी सडक	बजु एण्ड सन्स कन्स्ट्रक्शन	६०६६०९८५०	५७१,७५०/-	६५,७६६
१८८-०७६/३/०२	भानुभक्त मा.वि. तीनकुना लिम्बुटार सडक	बजु एण्ड सन्स कन्स्ट्रक्शन	६०६६०९८५०	३३९,०००/-	३९,०००
४-०७५/११/०५ (प्रदेश तर्फ)	गुर्जी ककरे चिसापानी सडक	समाज कन्स्ट्रक्शन	६०६६३०८५२	१३०१५००/-	१४९,७३०
			जम्मा		**९३२,३३१/-**

संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम, चालु खर्च तर्फ

४७. **पदाधिकारी सुविधा :** स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुको सुबिधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ अनुसार कार्यालयले कार्यपालिकाका सदस्यहरुलाई मासिक रु.६,०००/- र गाउँसभाका सदस्यहरुलाई मासिक रु. ५,०००/- दरले यस वर्ष सुविधा वापत रु. ४९,३२,०००।- उपलब्ध गराएको पाइयो ।

क.स.	पद	भुक्तानी रकम
१	गाउँ पालिका अध्यक्ष	३,६०,०००.००
२	गाउँ पालिका उपाध्यक्ष	३,००,०००.००
३	वडा अध्यक्ष (वडा नं १ देखी ८ सम्म)	१९,२०,०००.००
४	वडा सदस्य (वडा नं १ देखी ८ सम्म)	१९,२०,०००.००
५	कार्यपालीका सदस्य	४,३२,०००.००
	जम्मा	**४९,३२,०००.००**

४८. **पेश्की भुक्तानी :** प्रदेश नं. ३ सरकारले तयार पारेको स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३ मा स्थानीय तहका पदाधिकारी सदस्य र सभाको सदस्यले आफू निर्वाचित भई पद तथा गोपनियताको शपथ लिई आफ्नो पदको काम कारवाही शुरु गरेको मिति देखि सोही ऐनको अनुसूची १ मा उल्लेख भए बमोजिम मासिक सुविधा पाउने उल्लेख छ ।

कार्यालयले देहायका पदाधिकारीहरुलाई मासिक सुविधाबाट कट्टा हुनेगरी देहाय बमोजिम एकमुष्ट पेश्की प्रदान गर्ने गरेको पाइयो । यसरी पेश्की दिने कार्य उपयुक्त देखिएन ।

गो.भौ.नं. र मिति	पद	पदाधिकारीको नाम	पेश्की रकम
११/२०७५/०६/२१	अध्यक्ष	श्री कारसाङ लामा	३,५०,०००
०२/२०७५/०४/३०	वडा अध्यक्ष, वडा नं. ५	श्री झलक बहादुर माझी	१,००,०००
४०/२०७५/०९/१५			९८,०००
	वडा अध्यक्ष, वडा नं. ६	श्री आइत सिंह तामाङ	९९,०००
०२/२०७५/०४/३०	वडा अध्यक्ष, वडा नं. १	श्री कार्साङ घलान	९९,०००
	वडा अध्यक्ष, वडा नं. ४	श्री कमल कुमार राई	९९,०००
	वडा अध्यक्ष, वडा नं. ८	श्री सार्कीमान बम्जन	९९,०००
	वडा अध्यक्ष, वडा नं. ७	श्री बालकृष्ण नेपाल	९९,०००
	वडा अध्यक्ष, वडा नं. २	श्री चन्द्र बहादुर राई	१,५०,०००
३१/२०७५/०८/१९	वडा सदस्य, वडा नं. ७	श्री चिनीमाया मोक्तान	४७,५२०
	कार्यपालीका सदस्य	श्री शन्तली राई	५३,४६०
जम्मा			**१२,९३,९८०**

४९. **कर कट्टी नभएको :** आयकर ऐन, २०५८ अनुसार कुनै आय वर्षमा प्राकृतिक व्यक्तिको चार लाख सम्म आम्दानी भएमा एक प्रतिशतका दरले कर लगाउनु पर्ने उल्लेख छ। कार्यालयले पदाधिकारीहरु लाई मासिक सेवा सुविधाबाट कट्टी हुनुने गरी प्रदान गरेको पेश्की फछ्र्यौट गर्दा एक प्रतिशतका दरले कर कट्टी गरेको पाइएन । देहायका पदाधिकारीहरु बाट देहाय बमोजिमको रकम असुल गर्नु पर्ने रु. — १२,९४०/-

पद	पदाधिकारीको नाम	पेश्की रकम	छुट कर रकम
अध्यक्ष	श्री कारसाङ लामा	२,३१,२००	२,३१२
वडा अध्यक्ष, वडा नं. ५	श्री झलक बहादुर माझी	१,००,०००	१,०००
		९८,०००	९८०
वडा अध्यक्ष, वडा नं. ६	श्री आइत सिंह तामाङ	९९,०००	९९०
वडा अध्यक्ष, वडा नं. १	श्री कार्साङ घलान	९९,०००	९९०
वडा अध्यक्ष, वडा नं. ४	श्री कमल कुमार राई	९९,०००	९९०
वडा अध्यक्ष, वडा नं. ८	श्रीसार्कीमान वम्जन	९९,०००	९९०
वडा अध्यक्ष, वडा नं. ७	श्री बालकृष्ण नेपाल	९९,०००	९९०
वडा अध्यक्ष, वडा नं. २	श्री चन्द्र बहादुर राई	१,५०,०००	१,५००
वडा सदस्य, वडा नं. ७	श्री चिनीमाया मोक्तान	४७,५२०	४७५.२०
कार्यपालीका सदस्य	श्री शन्तली राई	५३,४६०	५३४.६०
		जम्मा	**१२,९४०**

५०. **बैठक भत्ता:** स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुबिधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ४ तथा अनुसुची १ मा न्यायिक समिति, बिधायन समिति, लेखा समिति र सुशासन समितिका सदस्यहरुले मात्र बैठक भत्ता पाउने उल्लेख छ। गाउँ कार्यपालिका कार्यालयले नगर कार्यपालिकाको बैठक, वडा समितिको बैठक लगायतमा भत्ता भुक्तानी गरी यस वर्ष देहाय अनुसार रु. २३१४५००/- खर्च लेखेको देखियो । यसरी उक्त ऐनको प्रावधान अनुकूल नहुने गरी बैठक भत्ता वापत खर्च लेखेको रकम नियम सम्मत नदेखिएको रु. — २३,१४,५००/-

सि.नं.	बैठकको विवरण	वार्षिक बैठक संख्या	गो.भौ. र मिति	खर्च रकम
१.	गाउँ कार्यपालिका	१२७	१८/०७५/०६/२८ २२/२०७५/०७/२९	१,९०,५००
२.	१ नं. वडा समिति	१३८	१७/०७५/०६/२५ ४२/२०७५/०९/१७	२,०७,०००
३.	२ नं. वडा समिति	६२	३६/०७५/०८/२३	९३,०००
४.	६ नं. वडा समिति	४८	४२/२०७५/०७/१७	७२,०००
५.	८ नं. वडा समिति	८८	१८/०७५/०६/२६ ४२/२०७५/०७/१७	१,३२,०००

	जम्मा २३,१४,५००/-	
५१.	**स्वकीय सचिव :** वाग्मती प्रदेश सरकारद्वारा प्रकाशित पदाधिकारी सेवा सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ मा पदाधिकारीले स्वकीय सचिव राख्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिँदैन । तर कार्यालयले स्वकीय सचिव पदमा श्री भुवन कुमार राई लाई भाद्र महिना देखि नियुक्त गरी तलव भत्ता भुक्तनी गरेको पाइयो । स्वकीय सचिव श्री भुवन कुमार राईलाई मंसिरदेखि कानूनी सल्लाहकार मा नियुक्ती गरेकोले मंसिर सम्म यसरी प्रदेश कानून भन्दा फरक हुने गरी स्वकीय सचिव पदमा राखी भुक्तानी भएको रु. ८०,३३४/- नियमसम्मत नदेखिएको रु.	८०,३३४/-
५२.	**फरक स्थानको भ्रमण खर्च :** भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ को नियम ३(१) मा भ्रमण आदेश वा निर्णय विना भ्रमण खर्च गर्ने गरी म्रमण गर्न वा काजमा जान नहुने उल्लेख छ । कार्यालयका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री गोपाल श्रेष्ठ मिति २०७५/०८/०६ गतेको आदेश नं. ५५ बाट सिन्धुली सदरमुकामका लागि भ्रमण आदेश स्वीकृत भएको देखिन्छ । तर निजले मिति २०७५/०८/०६ गते सिन्धुलीबाट काठमाडौँ र काठमाडौबाट हवाइ जहाजमा फिर्ता भएको भ्रमण बिल रु २२,६००/- पेश गरी सोही अनुसार नै गो.भौ.नं. ३८/२०७५/०९/०४ बाट भुक्तानी गरेको पाइयो । यसरी स्वीकृत भ्रमण आदेश भन्दा फरक ठाउँको भ्रमण वापत भुक्तानी भएको रकम असुल हुनुपर्ने देखिएको रु.	२२,६००/-
५३.	**कार्यालयमा हाजिर रहेको अवधिमा भ्रमणको खर्च :** भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ को नियम ३(१) मा भ्रमण आदेश वा निर्णय विना भ्रमण खर्च गर्ने गरी म्रमण गर्न वा काजमा जान हुदैन भन्ने उल्लेख छ । कार्यालयका स्वकीय सचिव श्री भुवन कुमार राई मिति २०७६/०२/०१ देखी २०७६/०२/०५ सम्म कार्यालय कामकाजको लागी भ्रमण आदेश स्वीकृत गरी काजमा रहेको उल्लेख गरेकोमा निज सो उक्त अवधिमा कार्यालयमा नै हाजिरी रहेको पाइयो । यसरी कार्यालयमै रहेको अवधिको भ्रमण खर्च बिल पेश गरेर सोही अनुरुप गो.भौ.नं. ११७/२०७६/०२/२९ बाट रु ५१००/- भुक्तानी भएकोले सो वापत भुक्तानी भएको रकम असुल हुनुपर्ने रु.	५,१००/-
५४.	**बढी भुक्तानी :** वाग्मती किनारमा विद्युतको पोल गाड्ने कार्य वापत गो.भौ.नं. १३३/२०७६/०३/२० बाट उपभोक्ता समितिलाई रु २००,०००/- भुक्तानी भएकोमा सो सम्बन्धी बिल भरपाई परीक्षण गर्दा निम्न आइटममा देहाय बमोजिम बढी भुक्तानी भएको पाइएकोले बढी भुक्तानी रकम असुल हुनुपर्ने रु.	२३,३१५/-

सि. नं.	कामको विवरण	कामको परिमाण	भएको दर	हुनुपर्ने दर	फरक रकम
१	PCC Plum Concrete work 1:2:4	२७ घ.मी.	६६०९.७५	५९४६.६५	१७,९०४/-
२	Transportation and Plumping work	१ job	१०४१०.८७	५०००	५,४११/-
				जम्मा	**२३,३१५/-**

५५.	**अतिरिक्त समय भत्ता :** आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को प्रस्तावित नीति, बजेट तथा कार्यक्रममा व्यवस्था गरी कर्मचारीहरुलाई प्रोत्साहन भत्ता दिने व्यवस्था गरेको पाइयो । नीति, बजेट तथा कार्यक्रम अनुसार कर्मचारीहरुको मनोवल र उत्प्रेरण अभिवृद्धी गर्न कार्यालय समय भन्दा अतिरिक्त समय कार्य गर्ने स्थायी र अस्थायी कर्मचारीहरुलाई अधिकतम २५ प्रतिशत र आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई ५० प्रतिशतसम्म प्रोत्साहन भत्ता तोकिएका सूचकका आधारमा वितरण गर्ने व्यवस्था गरेको पाइयो । सो का लागि कार्यालय समय भन्दा अतिरिक्त समयमा गरेको काम प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत बाट प्रमाणित हुनुपर्ने, महिनामा कम्तीमा ४८ घण्टा अतिरिक्त समय काम गरेको हुनु पर्ने र महिनामा ५ दिन भन्दा बढी विदा बसेमा अतिरिक्त भत्ता उपलव्ध नहुने प्रावधान राखेको देखिन्छ । कार्यालयले उल्लिखित अवस्थाहरु पुरा भए, नभएको सम्बन्धमा स्पष्ट सूचक तथा मापदण्ड तय गरी अनुगमन गर्ने गरेको पाइएन । यस वर्ष देहायका कर्मचारीलाई अतिरिक्त समय भत्ता वापत रु. २,१५,९४०/- भुक्तानी गरेको पाइयो । यसरी स्पष्ट सूचक, मापदण्ड तथा अतिरिक्त समय बसी कार्य गरेको पुष्टि हुने प्रमाण, कागजात बेगर अतिरिक्त समय भत्ता खर्च लेखेको नियमसम्मत नदेखिएको रु.	२,१५,९४०/-

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख				
कर्मचारी नाम थर	**५०% ले हुने रकम**	**१५% कर कट्टी**	**खुद भुक्तानी**	**अवधि**
प्र.प्र.अ. श्री गोपाल श्रेष्ठ	९१,५००.००	१३७२५.००	७७७७५.००	६ महिना
ले.पा. सन्जीव विशंखे	७०,५००.००	१०,५७५.००	५९९२५.००	६ महिना
		जम्मा	**१,३७,७००.००**	

अन्य कर्मचारी हरु				
कर्मचारी नाम थर	२५% ले हुने रकम	१५% कर कट्टी	खुद भुक्तानी	**अवधि**
ना.सु. श्री आमोद यादव	३५,२५०.००	५२८७.५०	२९,९६२.५०	६ महिना
ना.सु. श्री प्रेम बहादुर बुढाथोकी	२३,५००.००	३५२५.००	१९,९७५.००	४ महिना
स.ले.पा. श्री नारायण प्रसाद न्यौपाने	३३,२५५.००	४९८८.२५	२८,२६६.७५	६ महिना
		जम्मा	**७८,२०४.२५**	
		कुल जम्मा	**२,१५,९०४.२५**	

जेष्ठ नागरिक सम्मान तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तर्फ

५६. यस गाउँपालिकाबाट यो वर्ष सामाजिक सुरक्षा कायक्रमको लागि रु. २,६९,५४,३००/- खर्च भएकोमा निम्न व्यहोरा देखिएका छन् :–

५६.१. **तोकिएको समय भित्र वितरण नगरेको :** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा १६(क) मा स्थानीय तहले सम्बन्धित वडा कार्यालय मार्फत प्रथम चौमासिक असोजको १ गतेबाट दोश्रो हप्ता भित्र, दोश्रो चौमासिक माघको १ गतेबाट दोश्रो हप्ताभित्र र तेस्रो चौमासिक जेठको १ गतेबाट दोश्रो हप्ताभित्र वितरण गरिसक्नु पर्ने व्यवस्था छ। कार्यालयले यो वर्ष तोकिएको समयावधि भित्र कुनै पनि चौमासिकको सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्न सकेको देखिँदैन। प्रथम चौमासिकको पेश्की असोजको ६ गते, दोश्रो चौमासिकको चैत्र १२ गते र तेश्रो चौमासिकको असार ९ गतेसम्म पेश्की दिएको देखिन्छ। त्यसैगरी पेश्की लिएको रकम समयमा वितरण गरी प्रतिवेदन गरेको समेत देखिँदैन। प्रथम चौमासिक पेश्की चैत्रसम्म, दोश्रो चौमासिक पेश्की असारमा र तेश्रो चौमासिक पेश्की असार मसान्तमा मात्र फछ्र्यौट गर्ने देखिएको छ। सामाजिक सुरक्षा वापतको पेश्की समयमा फछ्र्यौट नगरेको साथै चौमासिक पेश्की समेत तोकिएको समयभित्र नलिएको हुँदा समयमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरिएको भन्न सकिने अवस्था रहेन। निर्देशिकाले तोकेको अवधि भित्र चौमासिक भत्ता वितरण गर्ने तर्फ कार्यालयले ध्यान दिनु पर्दछ।

वडा नं.	वडा सचिव	प्रथम चौमासिक		दोश्रो चौमासिक		तेस्रो चौमासिक	
		पेश्की लिएको मिति	फछ्र्यौट गरेको मिति	पेश्की लिएको मिति	फछ्र्यौट गरेको मिति	पेश्की लिएको मिति	फछ्र्यौट गरेको मिति
१	वीर बहादुर भोलान	६/२२/२०७५	२०७५/१२/२६	२०७५/१२/२६	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/३१
२	देवकृष्ण राई	६/२२/२०७५	२०७५/१२/२६	२०७५/१२/२६	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/३१
३	देवकृष्ण राई	६/२२/२०७५	२०७५/१२/२६	२०७५/१२/२६	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/२०
४	निरज वाईबा	६/२२/२०७५	२०७५/१२/२६	२०७५/१२/२६	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/३१
५	गणेश कुमार राई	६/२२/२०७५	२०७५/१२/२६	२०७५/१२/२६	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/३१
६	राजु कुमार उप्रेती	६/२२/२०७५	२०७५/१२/२६	२०७५/१२/२६	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/३१
७	प्रेम बहादुर राय	६/२२/२०७५	२०७५/१२/२६	२०७५/१२/२६	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/३१
८	राजु कुमार उप्रेती	६/२२/२०७५	२०७५/१२/२६	२०७५/१२/२६	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/०९	२०७६/०३/३१

५६.२. **नगद वितरण :** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा २२ मा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि मन्त्रालयको स्वीकृति बिना हातहातै नगद वितरण गर्न पाइनेछैन भन्ने व्यवस्था गरेको छ । कार्यालयले सामाजिक सुरक्षा भत्ताको रकम वडा सचिवहरुको बैंक खातामा पेश्की पठाई वडा सचिवहरुले हातहातै लाभग्राहीहरुलाई वितरण गरेको देखिन्छ । हातहातै नगद वितरण गरी औंठा छाप लगाएको भरपाईको आधारमा पेश्की फछ्र्यौट गर्ने गरेको छ । कार्यविधिले हातहातै नगद वितरण गर्न नपाइने व्यवस्था गर्दा गर्दै पनि नगद वितरण गर्ने गरेको देखिएकाले यथाशिघ्र यस्तो कार्य बन्द गरी लाभग्राहीको बैंक खाता मार्फत मात्र रकम वितरण गर्ने व्यवस्था गर्नु पर्दछ ।

५६.३. **विवरण अद्यावधिक नगरेको :** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को दफा १९ मा केन्द्रीकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा लाभग्राहीको विवरण प्रविष्टि गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेबारी सम्बन्धित स्थानीय तहको हुने व्यवस्था छ । यस कार्यालयबाट सामाजिक सुरक्षा वितरण गरिने लाभग्राहीको केन्द्रीकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा देखिएको र रकम वितरण भरपाईमा देखिएको विवरण मेल खाएको देखिँदैन । विगत देखी भत्ता रकम वितरण हुँदै आएका तर लगतमा नाम नभएका कतिपय लाभग्राहीलाई रकम वितरण गरेको देखिन्छ । केन्द्रीकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा भएको लगतबाट नै रकम वितरण भरपाई तयार पारी सोही बमोजिम मात्र रकम वितरण गर्नु पर्दछ । लगतमा नभएको व्यक्तिको नाम भरपाईमा हुने, भरपाईमा हातले नाम थप्ने जस्ता काम गरेको देखिएकाले सामाजिक सुरक्षा भत्ता पाउने लाभग्राहीको विवरण अद्यावधिक छ भन्ने सकिने अवस्था छैन । अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समितिले विवरण अद्यावधिक गर्न लगाई सोही विवरण बमाजिम मात्र रकम वितरण गर्ने तर्फ ध्यान जानु पर्दछ । नमूनाका आधारमा वडा नं. २ र वडा नं. ६ को रकम वितरण भरपाई परीक्षण गर्दा केन्द्रीकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा नाम नभएका तर भरपाईमा नाम भएका केही उदाहरण देहाय अनुसार छन् :–

वडा नं.	क्र.सं.	लाभग्राहीको नाम	वर्ग	चौमासिक	रकम
२	१	मंगलीमाया पहरी	अति अशक्त	प्रथम	२४००
	२	मंगलीमाया पहरी	अति अशक्त	दोश्रो	२४००
	३	बुद्धिमाया लोप्चन	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	प्रथम	८०००
	४	बुद्धिमाया लोप्चन	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	दोश्रो	८०००
	५	बुद्धिमाया लोप्चन	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	तेश्रो	८०००
६	१	डल्लीमाया कामी	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	प्रथम	८०००
	२	धनध्वज थिङ्ग	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	दोश्रो	८०००
	३	लक्ष्मीमाया बल	विधवा	दोश्रो	४०००
	४	जीत बहादुर मोक्तान	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	दोश्रो	८०००
	५	बुद्धिमाया थिङ्ग	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	तेश्रो	८००
	६	जीत बहादुर मोक्तान	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	तेश्रो	८०००
	७	माया मोक्तान	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	तेश्रो	८०००
	८	माइली मायालो	जेष्ठ नागरिक (अन्य)	तेश्रो	८०००
	९	सानुमाया वि.क.	विधवा	तेश्रो	४०००
	१०	लक्ष्मीमाया बल	विधवा	तेश्रो	४०००

५६.४. **अनुगमन तथा निरीक्षण :** सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७५ को परिच्छेद ८ मा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । जस अनुसार सामाजिक सुरक्षा तथा जेष्ठ नागरिक कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा निरीक्षण गर्न, स्थानीय स्तरको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति बनाई उक्त समितिले यस कार्यक्रमको नियमित अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा सुपरीवेक्षण गर्ने, लाभग्राहीको अभिलेख निरीक्षण गर्ने, लाभग्राहीसँग भेटघाट गरी गुनासो तथा सुझाव संकलन गर्ने, सेवा प्रभावकारी भए नभएको जानकारी हासिल गर्ने, वडा कार्यालयबाट भएका सार्वजनिक सुनुवाईको प्रतिवेदन अध्ययन गरी प्राप्त सुझाव कार्यान्वयनको समिक्षा गर्ने, कार्यक्रम सम्बन्धमा अनियमितता भएको पाइएमा दोषी पहिचान गरी कारवाहीका लागि सिफारिश गर्ने, सही व्यक्तिलाई सही समयमा सही रकम प्रदान भए नभएको बारे अध्ययन गरी गर्नुपर्ने सुधारका विषयमा सुझाव दिने लगायतका काम, कर्तव्य र अधिकार निर्धारण गरेको छ । कार्यालयबाट सामाजिक सुरक्षा वापतको रकम वडा सचिवहरुमार्फत नगदै वितरण गर्ने गरेका कारण वडा सचिवहरुलाई समेत जोखिम भएको भन्ने बारम्बारको गुनासोलाई सम्बोधन नगरेको, कार्यक्रमको नियमित अनुगमन तथा निरीक्षण हुने नगरेको साथै लाभग्राहीहरुसँग भेटघाट गरी

गुनासो तथा सुझाव संकलन गरी सुधारका लागि सुझाव दिने गरेको समेत देखिएन । कानुनले निर्धारण गरेको काम, कर्तव्य अधिकारको सही प्रयोग गरी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउने तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।

स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम

५७. स्थानीय पूर्वाधार विकास साझेदारी कार्यक्रम अर्न्तगत जम्मा रु.१,३०,००,०००/- बजेट विनियोजन भएकोमा पथराही रामचुवा वेसीटोल पर्तानीमा निर्माणधिन पक्कीपुलसम्मको सडकका लागि रु.३३,००,०००/-, हरिहरपुगढीमा अतिथिगृह निर्माणका लागि रु. ४०,००,०००/- र हरिहरपुरगढी देखी सिन्धुलीगढीसम्मका पदमार्ग निर्माणका लागि रु.४०,००,०००/- बजेट बाँडफाँड गरी कार्यक्रम संचालन गरेको छ । खर्च सम्बन्धी श्रेस्ता परीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छन् :

५८. **निर्माण कार्य अधुरै छाडेको :** हरिहरपुरगढी क्षेत्रमा अतिथिगृह निर्माण कार्यका लागि रु.४२,६७,४८८/- को लागत अनुमान तयार गरी उपभोक्ता समिति मार्फत निर्माण कार्य गराई रु.२६,०६,५९३/- भुक्तानी गरेको छ । सम्झौता बमोजिम गर्नुपर्ने २५ आइटमहरुमध्ये रु. १४,८२,५३९/- को ११ वटा आइटम (झ्याल ढोका खापा, प्लाष्टर, फल्स सिलिङ्ग, इलेक्ट्रिफिकेशन, स्यानिटेशन लगायत) का कुनै काम नगरी अधुरो छोडेको देखिन्छ । सालबसाली रुपमा विनियोजित बजेटबाट गरिने भवन निर्माणको कार्य अधुरै छोड्दा हालसम्म भएको भुक्तानी रकम दुरुपयोग हुनुका साथै पालिकाको योजना छनौट र कार्यान्वयन प्रक्रिया नै त्रुटीपूर्ण रहेको देखिन्छ । चालु आर्थिक वर्षमा उक्त भवन निर्माणका लागि बजेट विनियोजन नभएको कार्यालयले जानकारी दिएको छ । चालु वर्षमा थप बजेट विनियोजन गरी अधुरो निर्माण कार्यलाई पूरा गरी प्रयोगमा ल्याउने तर्फ ध्यान जानु पर्दछ ।

खरिद सम्झौता बमोजिमको कार्यमध्ये काम नभएका आइटमहरु देहाय बमोजिम छन् :

क्र.सं.	कामको विवरण	परिमाण	इकाई	लागत
१.	12.5 mm thick plastering (1:4) cement sand motar	1266.93	m^2	३८८५१६.८३
२.	1.5"thick fully paneled sal wood shutters for doors	16.37	m^2	१४०९६८.३१
३.	4 mm glazed shutter works with 38 mm thick sal wood frame	31.95	m^2	२३१७५७.०१
४.	4.5 x 20 mm iron Grill fixing works	31.95	m^2	१०९९५१.९५
५.	Fulse celing supplying & fixing work for building	120.56	m^2	१८०८३७.२१

६.	Porceling glazed tile fixing work	120.56	m^2	१७८७९९.७०
७.	Toilet pan with fittings	4	No	१००००
८.	12.5 mm thck cement plaster	178.60	m^2	५४७७०.९०
९.	3 mm thick cement punning	178.60	m^2	४६९३७.३०
१०.	Water supply & sanitating	1.00	job	३५०००
११.	Electrification	1.00	job	१०५०००
	जम्मा			**१४८२५३९.२१**

प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम (पुँजीगत) तर्फ

५९. **कर बिजक जारी नगरेको :** मूल्य अभिबृद्धि कर ऐन, २०५२ को १४(१) मा दर्ता भएको प्रत्येक फर्म वा कम्पनीले तोकिएको अवस्थामा बाहेक कुनै वस्तु वा सेवा आपुर्ति गर्दा प्रापकलाई कर बीजक दिनुपर्ने व्यवस्था छ । त्यसैगरी मूल्य अभिबृद्धि कर नियमावली, २०५३ को दफा १७ (१) मा दर्ता भएको व्यक्तिले कुनै वस्तु वा सेवा आपूर्ति गर्दा कर अधिकृतले अन्यथा स्वीकृत गरेदेखि बाहेक प्रापकलाई अनुसूची-५ र ५क. बमोजिमको ढाँचामा कर बीजक दिनु पर्ने व्यवस्था छ । सर्लाही कर्मैयाँ बगर हुँदै हरिहरपुरगढी जोडने सडक निर्माण कार्यमा उपभोक्ता समितिले माउन्टीङ्ग नेपाल मल्टिप्रपोज प्रा.लि. को स्काभेटर प्रयोग गरेको बिल पेश गरी भुक्तानी लिएकोमा उक्त फर्मले कर बिजक जारी गरेको देखिएन । मिति २०७४/९/४ देखी मूल्य अभिबृद्धि करमा दर्ता भएको (भ्याट दर्ता नं. ६०६८२९६७२) कम्पनीले कर बिजक जारी नगरेको हुँदा यस्ता कम्पनीलाई कानून बमोजिम कारवाहीका लागि सिफारिश गर्नुका साथै उक्त कम्पनीलाई भुक्तानी गरेको रकमको मूल्य अभिबृद्धि कर समायोजन गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु. — ५१,३३,८४९/-

भौ.नं र मिति	बिल	कुल भुक्तानी	स्काभेटरको बिल
२/२०७५/९/५	प्रथम	२३६९९३१	१३५६६४९
३/२०७५/१०/१३	दोश्रो	२५७३६६४	१९८४७००
५/२०७५/१२/३	तेश्रो	१६५६४०५	१३१२५००
६/२०७६/२/१३	अन्तिम	४८७२७८	४८००००
जम्मा		**७०८७२७८**	**५१३३८४९**

६०. **धरौटी कट्टा नगरेको :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३(४) मा सार्वजनिक निकायले रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल विजकको भुक्तानी गर्दा रिटेन्सन मनी वापत रनिङ वा अन्य बिल वा विजकमा उल्लेखित रकमको पाँच प्रतिशत रकम कट्टा गरी राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । ठेक्का नं. १/०७५/७६ पर्तानी रामचुवा पथराही सडक निर्माणका लागि निर्माण व्यवसायी समाज कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा.लि.सँग २०७६/३/२० भित्र निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने गरी मिति २०७६/१/२२ मा रु.९५,४०,६८७/- को खरिद सम्झौता गरी प्रदेश सरकार सर्शत अनुदानबाट रु.६४,४१,९९९/- र वित्तिय समानीकरणबाट रु.३४,११,४४९/- गरी रु.९८,५३,४४८/- भुक्तानी गरेकोमा नियमानुसार पाँच प्रतिशत रिटेन्सन मनी वापत कट्टा नगरी भुक्तानी गरेको देखियो । नियमानुसार रिटेन्सन मनी (धरौटी) वापत कट्टा गर्नुपर्ने रु. — ४,९२,६७२/-

गाउँपालिका पुँजीगत तर्फ

६१. **लोडर खरिद :** गाउँपालिकाले यो वर्ष लोडर खरिदका लागि रु.३६,००,०००/- बजेट विनियोजन गरी ठेक्का नं. ११/०७५/७६ मार्फत बि.एस. मोटर्स प्रा.लि.बाट रु.३६,५०,०००/- मा ब्याकहो लोडर खरिद गरेकोमा निम्न व्यहोरा देखियो :

६२. **वारेन्टी नलिएको :** खरिद सम्झौताको जिसिसि २७.३ मा आपुर्तिकर्ता कम्पनीले कम्तीमा १ वर्षको वारेन्टी दिनुपर्ने प्रावधान राखेकोमा कार्यालयले वारेन्टी कार्ड लिएको देखिएन । वारेन्टी पिरियड भित्र उक्त लोडर विग्रिएमा मर्मत सम्भार गर्ने दायित्व आपुर्तिकर्ताको नै हुने हुँदा वारेन्टी कार्ड नलिँदा उक्त अवधिमा निःशुल्क मर्मत गराउन सकिने अवस्था देखिएन ।

६३. **धरौटी कट्टा नगरेको :** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३(४) मा सार्वजनिक निकायले रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल विजकको भुक्तानी गर्दा रिटेन्सन मनी वापत रनिङ वा अन्य बिल वा विजकमा उल्लेखित रकमको पाँच प्रतिशत रकम कट्टा गरी राख्नु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले लोडर खरिद वापत एकमुष्ट रु.३६,५०,०००/- भुक्तानी गरेकोमा नियमानुसार पाँच — १,८२,५००/-

	प्रतिशत रिटेन्सन मनी वापत कट्टा नगरी भुक्तानी गरेको देखियो । नियमानुसार रिटेन्सन मनी (धरौटी) वापत कट्टा गर्नुपर्ने रु.	
६४.	**भाडा कर :** आयकर ऐन, २०५८ को दफा ८८ (१) अनुसार भाडा वापतको रकम भुक्तानी गर्दा भुक्तानी रकममा १० प्रतिशतका दरले कर कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। भौ.नं. ४१ मिति २०७५/१२/१ बाट वडा नं. ५ को खेलमैदान निर्माण कार्यको लागि समाज कन्स्ट्रक्सन एण्ड सप्लायर्स प्रा.लि.लाई जेसिवी भाडा वापत रु. ३,६०,०००/- भुक्तानी गरेकोमा नियमानुसार १० प्रतिशत भाडा करकट्टी गरेको देखिएन । कट्टी नगरिएको भाडा कर रकम रु.३६,०००/- असुल हुनुपर्ने रु.	३६,०००/-
६५.	**हेभि इक्वीपमेन्टको भाडा:** गाउँपालीकाले तयार गरेको सवारी साधन परिचालन र व्यवस्थित गर्ने कार्यविधि, २०७५ र गाउँसभाको निर्णय बमोजिम गाउँपालिकाको नाममा रहेका ब्याकहो लोडर कुनै संघ/संस्था/व्यक्तिले प्रयोग गरेमा इन्धन बाहेक प्रति घण्टा ९००/- का दरले र कार्यालयको टिप्पर प्रति दिन रु.५,०००/- का दरले प्रयोग गर्न दिने निर्णय गरेको छ । कार्यालयले यो वर्ष ब्याकहो लोडर र टिपर कति घण्टा कति दिन प्रयोग भयो र कस कसले प्रयोग गरे भन्न अभिलेख राखेको देखिँदैन । साथै ब्याकहो लोडर र टिपरको लगबुक समेत प्राप्त हुन आएन । कार्यालयबाट प्राप्त ब्याकहो लोडर प्रयोगका लागि बिभिन्न व्यक्ति तथा संस्थासँग भएका सम्झौता बमोजिम ५३८ घण्टा भाडामा लगाएको देखियो भने ८६ दिन टिपर भाडामा लगाएको देखियो । प्राप्त सम्झौताकै आधारमा मात्र पनि यो वर्ष ५३८ घण्टाको प्रति घण्टा ९००/- का दरले ब्याकहो लोडरको भाडा रु.४,८४,२००/- र ट्रिपरको भाडा ८६ दिनको प्रति दिन रु.५,०००/- का दरले रु. ४,३०,०००/- गरी जम्मा रु.९,१४,२००/- असुल हुनुपर्ने देखिन्छ । यो वर्ष ब्याकहो लोडर र टिपरको भाडा वापत जम्मा रु. २,५२,८००/- मात्र असुल भएको देखिन्छ । सम्झौता बमोजिम असुल हुनुपर्ने भन्दा घटी असुल भएको हेभिइक्वीपमेन्टको भाडा असुल गरी दाखिला गरेको प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.	६,६१,४००/-
	राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम	
६६.	**बढी भुक्तानी:** कार्यालयले स्वीकृत गरेको दररेट विश्लेषण अनुसार उपभोक्ता समिती बाट काम गराउदा Plum Concrete work 1:2:4 को प्रति घन मी रु ५९४६.६५ रहेको छ । कार्यालयले पुरानो गाउँ नदि नियन्ण क्यानखोलामा उपभोक्ता समिति बाट काम गराउदा सो कार्यको लागी रु ६५०९.७५ प्रति घ.मी. का दरले भुक्तानी गरेको पाइयो । यसरी स्वीकृत दर भन्दा प्रति घ.मी. रु ५६३.१/- का दरले ११.२५ घ.मी. को हुन आउने रु ६,३३५/- बढी भुक्तानी भएको पाइएकोले सम्बन्धीत बाट असुल गरी दाखीला गर्नुपर्ने रु.	६,३३५/-
६७.	**बढी भुक्तानी:** कार्यालयले स्वीकृत गरेको दररेट विश्लेषण अनुसार Supplying, fabricating of gabion boxes(Heavy) Hexagonal mesh size 100mm *120mm: Box size (2*1*1)m including stone packing को रेट रु ३३७४.२० प्रति ग्याविन बक्स रहेको छ । कार्यालयले जगन्नाथ धुस्रीखेत सोकन खोला नियन्त्रण तथा रोकथाम कार्यको लागी प्रति ग्याविन बक्स रु ३४५०.६४/- राखी सोही अनुरुप भुक्तानी भएको पाइएकोले स्वीकृत दर भन्दा प्रति ग्यावीन बक्स रु ७६.४४/- ले कुल ५२० थान जालीको हुन आउने रु ३९,७४९/- असुल गरी दाखिला हुनुपर्ने रु.	३९,७४९/-
	साना सिंचाई कार्यक्रम	
६८.	**बिल बेगर भुक्तानी :** प्रोभिजनल सम वापतको रकम भुक्तानी दिँदा वास्तविक खर्चको आधारमा भुक्तानी दिनु पर्दछ । साना सिंचाई कार्यक्रम अन्तर्गत देहायका आयोजनाहरुको लागत अनुमानमा बिमा वापत प्रोभजनल सममा राखिएको रकम भुक्तानी गरेकोमा आयोजनाको बिमा गराएको सक्कल बिल पेश भएको देखिएन । सक्कल बिल भरपाई बेगर प्रोभिजनल सम वापतको रकम खर्च लेखेको नियमसम्मत नदेखिएको रु.	३,१०,८६३/-

गो.भौ. नं. र मिति	योजनाको नाम	कुल भुक्तानी रु	विमा भुक्तानी रु
१/२०७५/११/०८	तमोर खोला सिंचाई आयोजना	९,९२,३३६.४०	५७,३६०.१८
२/२०७५/११/०८	श्रीपुर धारा खोला सिंचाई आयोजना	५,३५,८१५.२२	४३,३४६.३५
३/२०७५/१२/०१	सानो मित्रीखोला सिंचाई जलउपभोक्ता समिति	४,६४,७७३.००	५५,८७१.७१
४/२०७५/१२/०१	बाँदरेखोला बाँध सिंचाई कुलो आयोजना	५,१५,२१५.००	५५,४६९.२९
५/२०७५/१२/०१	कुराने सिंचाई आयोजना	५,२०,९६९.००	४३,३४६.३५

	६/२०७६/१२/२५	दुवारेखोला सिंचाई आयोजना	७,१४,३८९.००	५५,४६९.२९	
			जम्मा	३,१०,८६३.१७	
	प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम चालु खर्च				
६९.	**घटी करकट्टी :** आयकर ऐन,२०५८ को दफा ८८ मा आपुर्तीकबाट सामान खरिद गर्दा १.५ प्रतिशतको दरले अग्रिम करकट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। भौ.नं. ५ मिति २०७६/३/३१ बाट पूर्ण खोप गाउँपालिका घोषणा कार्यक्रममा राजेश्वर शाहको पेश्की फछ्र्यौट गर्दा रु.१,०७,९००/- बराबरको कपडा खरिद, सूचना प्रकाशन आदी वापत सञ्जय कपडा पसल, सुगम मिडियालाई भुक्तानी गर्दा १.५ प्रतिशत करकट्टी गर्नुपर्नेमा कट्टा नगरेकोले असुल हुनुपर्ने रु.			१,९१६/-
	संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु खर्च				
७०.	**तलबी प्रतिवेदन :** निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७ ख(२) मा मन्त्रालय, सचिवालय, आयोग र विभाग तथा उपत्यकाभित्र रहेका कार्यालयमा कार्यरत निजामती कर्मचारीको हकमा निजामती किताबखाना र जिल्लास्थित कार्यालयका निजामती कर्मचारीको हकमा सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयबाट तलबी प्रतिवेदन पासत नगराई तलब खुवाउनु नमिल्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिका अन्तर्गत कार्यरत स्वास्थ्य तर्फका कर्मचारीहरुको तलवी प्रतिवेदन पास नगरी तलव खुवाएको छ। तवली प्रतिवेदन पारित गरेर मात्र तलब भुक्तानी गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानु पर्दछ।			
७१.	**बढी भुक्तानी :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६(३) मा प्रमाणित बिल भरपाईको आधारमा लेखा राख्नुपर्ने र सोही बमोजिम भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ । भौ.नं. ३२ मिति २०७५/११/१२ बाट बिभिन्न शिर्षकमा रु.५४,०००/- खर्च लेखेकोमा खर्चको गोश्वारा भौचर र आवश्यक बिल भरपाई संलग्न राखेको देखिएन । गोश्वारा भौचर समेत नराखी खर्च लेखिएको उक्त रकम असुल हुनुपर्ने रु.			५४,०००/-
७२.	स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराए वापत नेपाल सरकारले प्रति व्यक्ति रु.२,०००/- चार पटकसम्म स्वास्थ्य संस्थामा गई स्वास्थ्य जाँच गराए वापत प्रति पटक रु.२००/- का दरले रु.८००/- प्रदान गर्न संघिय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रममा बजेटको व्यवस्था गरेको छ। गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय अनुसार स्वास्थ्य संस्थामा गई सुत्केरी हुने महिलालाई थप रु.१,०००/- निर्णय अनुसार निम्न भौ.नं. र मितिबाट थप रु.७५०००/- भुक्तानी भएको छ । संघिय सरकारबाट सशर्तमा पठाएको बजेट कार्यक्रम विपरित सो खर्च भुक्तानी दिएको नियमसम्मत नदेखिएको रु.			७५,०००/-

भौ.नं. र मिति	स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती हुने महिलाको संख्या	भुक्तानी भएको रकम रु.	बढी भुक्तानी रु.
२४/२०७५/११/३	२२	६६०००	२२०००
६१/२०७६/३/१३	१८	५४०००	१८०००
६९/२०७६/३/२२	३५	१०५०००	३५०००
	जम्मा		७५०००

७३.	**नन्फाइलर :** मूल्य अभिबृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १९ बमोजिम असुल गरेको मूल्य अभिबृद्धि कर विवरण अर्को महिनाको २५ गतेभित्र सम्बन्धित आन्तरिक राजश्व कार्यालयमा कर विवरण पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था रहेको छ। भौ.नं. ४८ मिति २०७६/३/२ बाट राजेश्वर शाहको स्यानीटरी प्याड खरिद पेश्की फछ्र्यौट गर्दा नेपाल मेडिहेल्थ क्यर इन्टरप्राइजेज (पान नं. ६०१२०३०८०) लाई ५०० थान स्यानीटेरी प्याड खरिद वापत रु.२२१२५/- मा मू.अ.कर रु.२८७६/- समेत रु. २५,०००/- भुक्तानी गरेकोमा लेखापरीक्षणको क्रममा आन्तरिक राजस्व विभागको वेभसाइटबाट प्यान सर्च गर्दा उक्त आपुर्तिकर्ता सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा मासिक कर विवरण समेत नबुझाई २०७३ चैत्र देखि नै ननफाइलर देखाएको हुँदा कार्यालयबाट भुक्तानी दिएको मु.अ.कर समायोजन गरेको प्रमाण पेश हुनु पर्ने रु.	२,८७६/-
७४.	**बढी भुक्तानी :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६(३) मा प्रमाणित बिल भरपाईको आधारमा लेखा राख्नुपर्ने र सोही बमोजिम भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ । ना.प्रा.स. सुजन प्रसाद भट्टराईको रु.२,००,०००/- पेश्की फछ्र्यौट गर्दा रु.१,८३,०००/- मात्र प्रमाणित बिल भरपाई संलग्न छ। प्रमाणित बिल भरपाई भन्दा बढी खर्च लेखेको रकम सम्बन्धितबाट असुल गरी दाखिला हुनुपर्ने रु.	१७,०००/-
	प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	

७५.	**प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम :** प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम कार्यक्रम संचालन निर्देशिका, २०७५ अनुसार स्थानीय स्तरमा उपलब्ध जनशक्तिको अधिकतम् उपयोग गदै आर्थिक विकासमा योगदान पुऱ्याउने तथा सबैका लागि न्यूनतम रोजगारी सुनिश्चित गरी सामाजिक सुरक्षाको व्यवस्था गर्ने उल्लेख छ। साथै सोही निर्देशिकाको दफा ५ मा न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभुति, आन्तरिक रोजगारी प्रवर्द्धन, अन्तर निकाय समन्वयमा थप रोजगारीको अवस्था सिर्जना तथा नयाँ रोजगारीका क्षेत्र पहिचान गरी कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने उल्लेख छ। तर गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र रहेको वेरोजगारहरुको तथ्यांक अध्यावधिक गरी उपलब्ध श्रोत साधन तथा बजेटको अधिकतम् सदुपयोग हुनेगरी स्थानीय स्तरमा दिर्घकालिन रोजगारी सिर्जना गर्ने कार्यक्रमको छनौट तथा खर्च गर्नुपर्नेमा गाउँपालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार सडक निर्माण तथा मर्मत, सिंचाई कुलो निर्माण तथा मर्मत तथा बगैंचा निर्माण लगायतका कार्यमा रु. २७ लाख १४ हजार खर्च गरेकोमा स्थानीय सीपको प्रयोग तथा दिर्घकालिन रोजगारी सिर्जना हुने गरी वेरोजगारको क्षमता विकास तथा सिप सिकाई सम्बन्धी कार्य भएको पाईएन् । कार्यक्रमले निर्धारण गरेको मुख्य उद्देश्य बमोजिम लक्षित वर्ग समक्ष रोजगारी सिर्जना हुने गरी कार्यक्रमको कार्यान्वयन गर्ने तर्फ गाउँपालिकाको ध्यान जानु पर्दछ ।	
७६.	**बढी भुक्तानी :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६(३) मा प्रमाणित बिल भरपाईको आधारमा लेखा राख्नुपर्ने र सोही बमोजिम भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ । भौ.नं. ५ मिति २०७६/३/२६ मा रोजगार संयोजक प्रदिप यादवको रु.२३,७४,४१७/- पेश्की फछ्र्यौट गरेको फाँटवारीमा रु.२२,८८,९८०/- को मात्र बिल भरपाई संलग्न रहेको पाइयो । यसरी बिल भरपाई भन्दा बढी खर्च लेखेको रकम असुल हुनुपर्ने रु.	८५,४३७/-
७७.	**घटी करकट्टी :** आयकर ऐन,२०५८ को दफा ८८ मा आपूर्तिकर्ताबाट सामान खरिद गर्दा १.५ प्रतिशतको दरले अग्रिम करकट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। भानु बाखा फर्म (६०१६३५०२) लाई ४ वटा बोकाको रु.२,४५,०००/- र १ वटा बाखाको रु. ६२,५००/- समेत रु. ३,०७,५००/- सिमथली उन्नत बाखा उत्पादन फर्मलाई भुक्तानी गर्दा १.५ प्रतिशतले हुने कर रु.४६१३/- र ढुवानी भाडा २४,०००/- मा लाग्ने २.५ प्रतिशत भाडा कर रु. ६००/- समेत रु. ५१२३/- सम्बन्धितबाट असुल गरी दाखिला हुनुपर्ने रु.	५,२१३/-
७८.	खरिद गरिएका बोयर जातको बोका प्रमाणित भेटेरीनरीबाट नश्ल परीक्षण गरिएको रिपोर्ट संलग्न नहुँदा उक्त बोका कुन नश्लको हो यकिन गर्न सकिएन। साथै बोका बुझेर पाल्ने किसानले बोकाको पशुधन बिमा गरेको पाइएन । कति वर्षसम्म अनुदानमा प्राप्त बोका पाल्नु पर्ने हो सो सम्बन्धी स्पष्ट सम्झौता रहेको छैन ।	
७९.	**बढी भुक्तानी :** आर्थिक कार्यविधि नियमावली, २०६४ को नियम ३६(३) मा प्रमाणित बिल भरपाईको आधारमा लेखा राख्नुपर्ने र सोही बमोजिम भुक्तानी दिनुपर्ने उल्लेख छ । भुवन बहादुर ढाडाको निम्न भौ.नं. र मितिबाट पेश्की फछ्र्यौट गर्दा बिल भरपाई भन्दा बढी खर्च लेखेको रु. ५२७८/- असुल गरी दाखिला हुनुपर्ने रु.	५,२७८/-

भौ.नं. र मिति	भुक्तानी भएको रकम	बिल भरपाईको रकम	बढी भुक्तानी
२२९/२०७६/३/३१	११८८००	११६२१०	२५९०
२२३/२०७६/३/३१	३९४२००	३९१५१५	२६८८
जम्मा	**५१३०००**	**५०७७२५**	**५२७८**

८०.	**बेरुजु लगत एवं फछ्र्यौटको स्थिति :** कार्यालयबाट प्राप्त बेरुजु सम्बन्धी विवरण अनुसार आ.व. २०७४/७५ सम्मको बेरुजु रु.७९ लाख ३४ हजार रहेकोमा यस वर्ष कुनै बेरुजु फछ्र्यौट गरेको पाइएन । उक्त बेरुजु फछ्र्यौट गरी शुन्य बनाउने तर्फ कार्यालयबाट आवश्यक पहल हुनु पर्दछ ।	
८१.	**सम्परीक्षण –** कार्यालयले उक्त बेरुजुमध्ये लेखापरीक्षण डोर समक्ष रु. ३९,६०,८००/- सम्परीक्षणको पेश गरेकोमा उक्त बेरुजु सम्परीक्षण गरिएको छ ।	

अनुसूची- १

हरिहरपुरगढी गाउँपालिका, सिन्धुलीको सञ्चित कोष विवरण
२०७५।७६

(रु.हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	आय				जम्मा आय	व्यय				मौज्दात
			गत वर्षको जिम्मेवारी	समानीकरण अनुदान	सशर्त तथा अन्य बजेट अनुदान	अन्य आय		चालु खर्च	पूँजीगत खर्च	अन्य खर्च	जम्मा खर्च	
			१	२	३	४	५ (२+३+४)	६	७	८	९ (६+७+८)	१० (१+५-९)
१.	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	सिन्धुली	६७१३९	१०४५६४	१६०५७०	१७२०७७	४३७२११	१३५२१९	२०१०८५	६६७९९	४०३१०३	१०१२४७

अनुसूची-२

बेरुजू बर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)
२०७५।७६

(रु.हजारमा)

सि.न	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	प्रारम्भिक बेरुजू			प्रतिक्रियाबाट फछ्र्यौट			बाँकी बेरुजू			बाँकी बेरुजू								
			दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	अशुल गर्नुपेर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेश्की		
			सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती		सैदान्तिक	लगती			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजश्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	कमंचारी	अन्य	जम्मा
१.	सिन्धुली	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	६१	४६	१६१२३	०	०	०	६१	४६	१६१२३	२५१०	३२७८	८४०९	०	०	११६८७	०	१९२६	१९२६

अनुसूची- ३

अद्यावधिक वेरुजू स्थिति
२०७५।७६

(रु.हजारमा)

क्र. सं.	स्थानीय तह	जिल्ला	गत बर्ष सम्मको बाकी	यो वर्षको फछ्र्यौट	बाँकी	यो वर्ष सं.प.वाट कायम भएको वेरुजू	यो वर्षको वेरुजू	कुल बाँकी वेरुजू
१	हरिहरपुरगढी गाउँपालिका	सिन्धुली	७९३४	०	७९३४	०	१६१२३	!६ क्ष्ङ्क ल्य्ट्ट क्ष्ल त्ब्द्रभि